

PRZEGŁĄD

UNIwersytecki

Rok XXIII
maj-czerwiec 2011
Nr 3 (131)

**1 V 2011 r.
Jan Paweł II
Błogosławionym**

Nasz Profesor Błogosławionym

	4
Jest On najbardziej ukochanym przeze mnie świętym	6
Beatyfikacja naszego profesora, Jana Pawła II	9
Niezwykły dar dla Polaków	12

doktorat honoris causa KUL

Prof. Teresa Kostkiewiczowa	14
Wspólnota myśli	15

z życia Uniwersytetu

Wokół wartości w Lublinie	18
Symposium w hołdzie błogosławionemu Janowi Pawłowi II	19
Prawa człowieka w świetle nauczania Jana Pawła II	21
Qualified and qualifying research in Catholic Universities	24

wspomnienia

Ks. Prof. Ryszard Rubinkiewicz Abraham polskiej biblistyki	26
---	----

aktualności

Osiągnięcia sportowe studentów wydziałów zamiejscowych KUL w Stalowej Woli w roku akademickim 2010/2011	28
Kalendarium	29

Przegląd Uniwersytecki

Wydawca:

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Rada programowa:

ks. Stanisław Wilk, ks. Stanisław Zięba,
Józef Franciszek Fert, ks. Sławomir Nowosad

Zespół redakcyjny:

Radosław Hałas (red. naczelny),
Katarzyna Bojko, Anna Kowalczyk,
Roman Czyrka (foto)

Adres:

Al. Racławickie 14, pokój 103,
20-950 Lublin, tel./fax 81 445 41 09
e-mail: przeglad@kul.pl

Druk:

Nakład: 1500 egz.

Okladka: Fot. Zdzisław Andrzej Owczarek

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania tekstów i zmian tytułów,
nie zwraca także materiałów niezamówionych

Fot. Radosław Hałas

Szanowni Państwo,

na Uniwersytecie maj i czerwiec to miesiące wypełnione intensywną pracą, związaną z zakończeniem semestru letniego, a dla studentów ostatniego roku – z ukończeniem studiów. Studenci przygotowują się do sesji egzaminacyjnej, asystenci udzielają zaliczeń, profesorowie egzaminują, zaś pracownicy dziekanatów przygotowują dokumentację na egzaminy licencyjne i magisterskie, by następnie wydać dyplomy ukończenia studiów naszym absolwentom. To czas dziękowania Bogu i ludziom za trud włożony w nauczanie kolejnych roczników studentów. Można powiedzieć – rzeczywistość znana dobrze od lat, taka sama jak co roku.

W tym roku miesiąc maj, a zwłaszcza jego pierwszy dzień, był dla nas czasem szczególnym. W niedzielę Bożego Miłosierdzia papież Benedykt XVI ogłosił Jana Pawła II, naszego Profesora, BŁOGOSŁAWIONYM. Słowa DEO GRATIAS unoszące się ku niebu na Placu św. Piotra, wyraziły w najprostszy sposób dziękczynienie pielgrzymów z całego świata.

Uczestnicząc w tej uroczystości wielu z nas zastanawiało się jak ta beatyfikacja wpłynie na życie każdego z nas, na życie społeczności akademickiej. Odpowiedź z pewnością przyniosą najbliższe tygodnie, miesiące i lata. Dzisiaj natomiast przypominamy najważniejsze chwile obecności Karola Wojtyły – Jana Pawła II na KUL i dla KUL oraz niepublikowane wcześniej archiwalne zdjęcia. Nie mogło też zabraknąć wspomnień z uroczystości beatyfikacyjnych i refleksji związanych z tym wydarzeniem.

W Przeglądzie wśród sprawozdań z życia Uniwersytetu znajdziemy m.in. relację z wręczenia dyplomu doktora honoris causa KUL Prof. Teresie Kostkiewiczowej oraz fragmenty wykładu Nuncjusza Apostolskiego w Polsce abpa Celestino Migliore na temat praw człowieka, wygłoszonego na KUL-u 18 maja.

Zapraszam do lektury.
Redaktor Naczelny
Radosław Hałas

for. Zdzisław Andrzej Owczyński

Nasz Profesor Błogosławionym

for. Archiwum KUL

Nasz Profesor Błogosławionym

4

- 1954 Senat Akademicki KUL na wniosek Rady Wydziału Filozofii powierzył zajęcia z etyki filozoficznej ks. dr. hab. Karolowi Wojtyłe.
- 1956 Ks. dr hab. Karol Wojtyła został zastępcą profesora przy Katedrze Etyki i etatowym pracownikiem KUL.
- 1957 Centralna Komisja Kwalifikacyjna dla Pracowników Nauki pozytywnie rozstrzygnęła podanie Senatowi Akademickiemu KUL o zatwierdzenie stanowiska docenta dla ks. dr. hab. Karola Wojtyły.
- 1976 Senat Akademicki KUL, na wniosek Rady Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej, nadał kard. Karolowi Wojtyłe tytuł profesora honorowego KUL.
- 16 X 1978 Wybór kard. Karola Wojtyły, Metropolity Krakowskiego, profesora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, na Papieża.
- 22 X 1978 Inauguracja pontyfikatu na placu św. Piotra w Rzymie z udziałem delegacji KUL z rektorem, o. prof. dr. hab. Mieczysławem Albertem Krąpcem.

for. Stefan Ciechan

- 6 VI 1979 Spotkanie Jana Pawła II z przedstawicielami Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego na Jasnej Górze podczas I podróży apostolskiej do Polski.
- 17 VI 1983 Uroczyste nadanie Janowi Pawłowi II tytułu doktora honoris causa KUL w rezydencji Prymasa Polski w Warszawie podczas II podróży apostolskiej do Polski.
- 9 VI 1987 Wizyta Jana Pawła II na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w ramach III podróży apostolskiej do Ojczyzny.
- 24 V 1999 Wizyta Senatu Akademickiego KUL i reprezentacji Przyjaciół KUL z Kanady w Watykanie. Ojciec Święty osobiście pobłogosławił dzieło Kolegium Jana Pawła II KUL.
- 2 IV 2005 W 27. roku pontyfikatu o godz. 21.37 Jan Paweł II odszedł do Domu Ojca.
- 4 IV 2005 Senat Akademicki KUL, na nadzwyczajnym, uroczystym posiedzeniu, przyjął uchwałę o nadaniu Uniwersytetowi imienia Jana Pawła II.
- 1 V 2011 Nasz Profesor Błogosławionym!

Instytut Jana Pawła II

międzywydziałowy ośrodek badawczy, powołany 25 czerwca 1982 r. przez Senat Akademicki KUL, w celu prowadzenia studiów nad myślą i dziełem Papieża Jana Pawła II oraz budowania wspólnoty osób w duchu głoszonej przez Niego nauki Chrystusa. W swoich badaniach koncentruje się na nauczaniu Ojca Świętego Jana Pawła II, zwłaszcza na zagadnieniach dotyczących filozofii i teologii człowieka oraz moralności, jak również na Jego misji pasterskiej w Kościele i świecie współczesnym. W 2010 roku Instytut został włączony w strukturę Wydziału Filozofii KUL jako Ośrodek Badań nad Myślą Jana Pawła II – „Instytut Jana Pawła II”.

*Pomyślmy, przez ile lat mieliśmy przywilej obcowania na co dzień tu właśnie z obecnym Papieżem-Pielgrzymem wśród nas na KUL-u, jako Profesorem-Pielgrzymem, przybywającym tu do nas długi czas regularnie nocnym pociągami relacji Kraków-Lublin. Ile to było tych lat tu? Było ich dwadzieścia cztery. Przypnijmy: Czyż serce w nas nie pałało wówczas, gdy prezentował on nam tutaj z Katedry Etyki dwuletni cykl swych refleksji na temat: „Miłość i odpowiedzialność”, czy nie czuliśmy w nim żaru, który wyraził w poetyckich słowach swego misyjnego credo: „Bo jeśli prawda jest we mnie, musi wybuchnąć, nie mogę jej odepchnąć, bo bym odepchnął sam siebie”. Potem następowały sukcesywnie fragmenty studium Osoba i czynu. A wszystko po to, by na wieść z 16 X 1978 przejść nagle, wprost stąd, z Woli Bożej Opatrzności, tu z tej Katedry Etyki w Lublinie tam, na katedrę świętego Piotra w Rzymie? Czy nie trzeba więc tu, właśnie tu zawołać dziś: Błogosławione jesteś Miasto Unii, Lublinie, błogosławiony jesteś ty Katolicki Uniwersytecie Lubelski, błogosławiona jest nasza Alma Mater, Katolicki Uniwersytecie Lubelski, skoro ten Nasz Profesor Papież objął ciebie na równi swym sercem tymi oto słowami: „Ze wszystkich uniwersyte-
tów świata, te trzy są mi najdroższe: ten krakowski, ten rzymski i ten lubelski...” (...)*

I tego naszego Profesora zechciał mieć Pan Bóg od pewnego momentu dla całego świata tam, w Rzymie. Zabrał go nam więc. Ale on nas wcale nie osierocił. Zniknął z oczu, lecz nie wycofał swej obecności wśród nas, jak jej nie wycofał Chrystus wobec owych uczniów w drodze do Emaus, choć zniknął im z oczu.

ks. prof. Tadeusz Styczeń, Dyrektor Instytutu Jana Pawła II w latach 1982-2006
(fragment wystąpienia z okazji 80-lecia urodzin Jana Pawła II, Przegląd Uniwersytecki, nr 3/2000)

Pomnik Jana Pawła II i Stefana kard. Wyszyńskiego

Pomnik według projektu prof. Jerzego Jarnuszkiewicza został odsłonięty 30 maja 1983 roku. Znajduje się na dziedzińcu Głównego Gmachu KUL i jest jednym z symboli naszego Uniwersytetu.

Dzień inauguracji papieżstwa w niedzielę 21 października i poniedziałek specjalnej audiencji dla Polaków pozostał niezapomniany. Wtedy to, po przemówieniu prymasa Polski Stefana kardynała Wyszyńskiego, nastąpił znamienny gest, utrwalony w tym właśnie pomniku: gest oddania hołdu Ojcu świętemu przez Prymasa Polski, który usiłował uklęknąć przed namiestnikiem Chrystusowym, a Jan Paweł II podtrzymał Prymasa Polski, obejmując go swymi silnymi ramionami. Nastąpił także ów znamienny uścisk – Głowy Kościoła powszechnego z Prymasem Polski.

o. prof. Mieczysław Albert Krapiec, Rektor KUL w latach 1970-1983

Fot. Archiwum KUL

Kolegium Jana Pawła II

Kamień węgielny pod gmach kolegium został poświęcony przez papieża Jana Pawła II w czasie wizyty w Lublinie 9 czerwca 1987 r. Budowę zasadniczej, największej części gmachu dydaktycznego rozpoczęto w 1993 r. W maju 1999 roku Senat Akademicki został przyjęty na audien-
cji w Watykanie podczas której Jan Paweł II poświęcił pamiątkową tablicę, którą następnie umieszczono w holu Kolegium Jana Pawła II. Uroczystość poświęcenia gmachu odbyła się 28 maja 2000 r.

Jest On najbardziej ukochanym przeze mnie świętym

Zdjęcie ze zbiorów prywatnych ks. prof. H. Misztala

**Rozmowa z ks. prof. Henrykiem Misztalem
specjalistą prawa kanonizacyjnego
i wyznaniowego, wieloletnim Kierownikiem
Katedry Prawa Wyznaniowego i Kuratorem
Katedry Prawa Kanonizacyjnego KUL.
Prowadził siedem procesów polskich
kandydatów na ołtarze zakończonych
beatyfikacją i sprawuje nadzór naukowy
w wielu innych procesach kanonizacyjnych
w Polsce.**

aktów kultu publicznego, jak celebrowanie Mszy św., oficjum brewiarzowego lub dedykowanie kościołów danemu błogosławionemu. Beatyfikacja zatem w rozumieniu prawnym nie niesie nakazu, ale jedynie zezwolenie na kult lokalny i nie jest ostatecznym aktem papieskim. Stanowi odpowiedź na potrzeby pastoralne Kościołów lokalnych w zakresie kultu świętych. Kult lokalny błogosławionego może się jednak samorzutnie rozprzestrzeniać nawet na cały Kościół – jak u o. Pio, Matki Teresy z Kalkuty czy Jana Pawła II – i wtedy jest ułatwiona droga do kanonizacji.

Jak długo trwają procesy beatyfikacyjne i jak na tym tle wyglądał proces beatyfikacyjny Jana Pawła II?

Z zasady trwają one od kilkudziesięciu do nawet kilkuset lat, w zależności od dostępności dowodów świętości lub z racji różnego rodzaju przeszkód losowych (wojny, kataklizmy, sytuacja polityczna), albo też przeszkód merytorycznych (zgłaszane zarzuty natury moralnej lub formalnej i konieczność ich wyjaśnienia). Proces beatyfikacyjny Jana Pawła II nie był prowadzony „drogą na skróty”, ale z zachowaniem wszystkich rygorów prawnych i mimo zgłaszanych licznych rzekomych przeszkód, z uwagi na dostępność dokumentacji przebiegu całego życia osoby, stale będącej w świetle reflektorów wszystkich możliwych nowoczesnych technik prześwietlających każdy jego czyn, trwał stosunkowo krótko (ponad 5 lat).

Czym się różni beatyfikacja od kanonizacji?

Beatyfikacja funkcjonuje w Kościele katolickim wszystkich obrządków; jest instytucją późniejszą od kanonizacji; była wprowadzana stopniowo celem rozwiązania lokalnych potrzeb pastoralnych w zakresie kultu świętych; ale beatyfikacja nie jest sentencją ostateczną i definitywną na temat świętości i jedynie zezwala na ograniczony kult publiczny kościelny. Natomiast kanonizacja, funkcjonująca od pierwszych wieków chrześcijaństwa, obecnie jest ostatecznym aktem papieskim, przez który osobie zaliczonej uprzednio do błogosławionych poleca oddawać kult publiczny kościelny, przysługujący świętym w Kościele powszechnym i wpisuje ją do katalogu świętych. Zarówno be-

Kiedy Kościół katolicki ogłasza osobę błogosławioną?

Tylko tacy wierni, którzy za życia i po śmierci cieszą się spontaniczną opinią świętości czy to ze względu na praktykę cnót chrześcijańskich, czy z racji oddania życia za Chrystusa lub wartości wypływające z Ewangelii, mogą być kandydatami do ewentualnej beatyfikacji. Kościół postępując zgodnie z zasadą, że sprawy święte należy święcie prowadzić (*Sancta sancte*) i stosując wypracowane w ciągu wieków procedury, pragnie odczytać przyszłą beatyfikację jako pomnożenie chwały Boga. Chce także ukazać piękno świętości danej osoby, jako wzór do naśladowania i wreszcie zachęcić wiernych do modlitwy o jej wstawiennictwo przed Bogiem. Na bazie tejże opinii świętości wszczyna i prowadzi specjalny proces obwarowany wieloma formalnościami, służącymi zdobyciu pewności moralnej na temat praktykowania przez daną osobę cnót heroicznych (wyznawcy), czy poświęcenia swego życia w obronie wiary i moralności chrześcijańskiej (męczennicy). Po zdobyciu tej pewności w przeprowadzonym procesie kanonicznym, Kościół oczekuje ponadto cudu dokonanego przez Boga za wstawiennictwem kandydata na ołtarze, celem nadprzyrodzonego potwierdzenia swego orzeczenia beatyfikacji.

Jakie są kanoniczne skutki beatyfikacji?

Przez beatyfikację rozumie się akt papieski zezwalający na kult publiczny ograniczony do jakiegoś kraju, miasta, diecezji lub rodziny zakonnej, albo określonych

atyfikacja jak i kanonizacja mają jednak swój wymiar moralny (ascetyka), eklezjalny (teologia duchowości), liturgiczny (kult świętych), socjologiczny (realizacja przesłań świętych) i prawny (procesowe metody dochodzenia do prawdy), wiąże się z praktyką cnót chrześcijańskich w stopniu heroicznym (wyznawca) lub oddaniem życia za Chrystusa (męczennik).

Kiedy błogosławiony może zostać ogłoszony świętym? Jak długo zdaniem Księdza Profesora możemy czekać na kanonizację Jana Pawła II?

Jeśli kult błogosławionego rozpowszechnia się, to do kanonizacji wystarczy aprobatą przynajmniej jednego cudu dokonanego przez Boga po beatyfikacji za wstawiennictwem tegoż błogosławionego. Nie ma reguły w odniesieniu do czasu trwania procesu kanonizacyjnego. Zależy to od czasu oczekiwania na samo zdarzenie domniemanego cudu oraz sprawności przeprowadzenia procesu kanonicznego. Moim zdaniem z uwagi na szybko rozszerzający się kult bł. Jana Pawła II na cały Kościół powszechny, modlitwy zanoszone w tej intencji na całym świecie, rozwój dzieł realizujących jego przesłania oraz wielką wiarę Ludu Bożego w skuteczność jego wstawiennictwa, o czym świadczą liczne łaski dokumentowane przez postulację, możemy oczekiwać na szybką kanonizację z zastrzeżeniem czasu trwania formalnych procedur prawnych.

Jak wielu papieży zostało ogłoszonych błogosławionymi, a ilu świętymi?

Według oficjalnego katalogu Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych aż 77 papieży jest czczonych jako świętych, ze św. Piotrem Apostołem włącznie, który oficjalnie nie jest czczony na podstawie formalnej kanonizacji. Ponadto 10 zostało ogłoszonych błogosławionymi z Janem Pawłem II włącznie. Zwłaszcza w ostatnich latach XX wieku niemal wszyscy papieże to święci lub błogosławieni.

Jakie osoby, obok błogosławionego Jana Pawła II, związane z KUL-em zostały ogłoszone błogosławionymi lub świętymi?

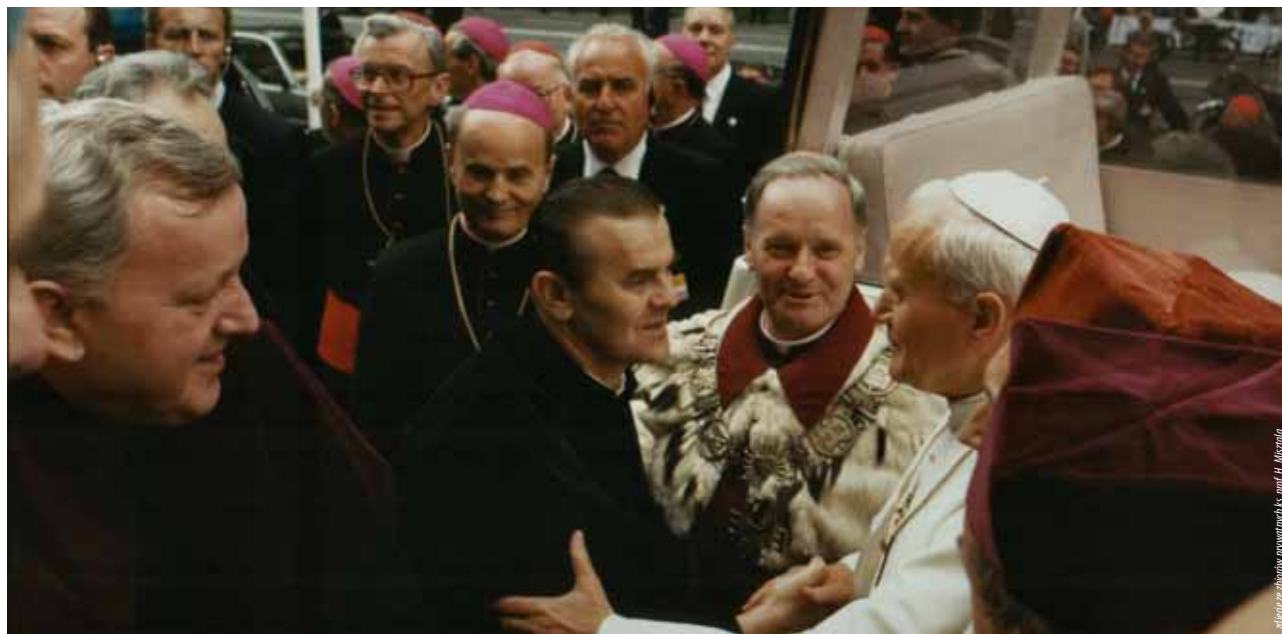
Według dostępnych danych Jan Paweł II jako pierwszy profesor naszej Uczelni został ogłoszony bło-

gosławionym, natomiast osobami związanymi z KUL, które zostały ogłoszone błogosławionymi jako męczennicy II wojny światowej byli Stanisław Starowieyski, świecki działacz Akcji Katolickiej, której centrala działała przy KUL i ks. Stanisław Mysakowski absolwent Wydziału Teologii KUL, ks. Henryk Hlebowicz doktor prawa kanonicznego KUL i ks. komandor Władysław Miegoń student naszej Uczelni. Prowadzi się natomiast procesy beatyfikacyjne ks. Wincentego Granata i o. Jacka Woronieckiego jako świątobliwych rektorów oraz ks. Franciszka Blachnickiego i kard. Stefana Wyszyńskiego.

Jak Ksiądz Profesor odebrał ogłoszenie Jana Pawła II błogosławionym?

O świętości Jana Pawła II byłem przekonany już za Jego życia. Obserwowałem go podczas 6-letniej mojej pracy w Katedrze Praw Człowieka prowadzonej przez prof. Hannę Waśkiewicz na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej KUL, gdzie profesorem był kard. Karol Wojtyła. Wielokrotnie też brałem udział w koncelebrze z Papieżem w jego kaplicy i widziałem jak długo modlił się w pozycji klęczącej przed mszą. Wydawał się jakby nieobecny dla otoczenia, a całkowicie zatopiony w Bogu. Dopiero ceremoniarz przypomniał, iż czas rozpocząć celebrę. Następnie uderzało mnie, z jakim przeżyciem dokonywał konsekracji, a dalsze jego zachowanie świadczyło o głębokiej więzi z Tym, którego piastował w swoich rękach.

Kiedyś podczas osobistej audiencji udzielając mi błogosławieństwa poprosił o modlitwę i ofiarę cierpienia. W czasie jego ostatnich godzin umierania, wieczorem 2 kwietnia 2005 r., stałem razem z tłumami wiernych pod oknami na placu. Wszyscyśmy wiedzieli, że umiera święty. Dlatego już następnego dnia, w niedzielę, w Papieskim Instytucie Polskim ofiarowałem pierwszą Mszę św. o Jego beatyfikację i odjeżdżając z Rzymu obiecywałem sobie tu wrócić na tę uroczystość. Stało się inaczej, nie mogłem pojechać właśnie z uwagi na zabieg chirurgiczny. Nie czułem żalu, gdyż byłem pewny, że tak chyba realizowała się kiedyś złożona obietnica ofiarowanego cierpienia. Podczas beatyfikacji, którą oglądałem we włoskim kanale TV 2000, ogarnęła mnie

fol. Stefan Ciechan

radość i płynęły łzy. Jest On najbardziej ukochanym przeze mnie świętym, był nim już za życia, a tym bardziej po wyniesieniu na ołtarze. Wiele razy dziennie się do Niego zwracam i usiłuję na nowo odczytywać Jego przesłania.

Jakie jest zdaniem Księdza Profesora najważniejsze i najpiękniejsze przesłanie Ojca Świętego?

Jego przesłania są liczne i właściwie skierowane do wszystkich ludzi bez względu na stan życia, wiek i wykonywaną pracę. Do mnie osobiście najbardziej przemawia przesłanie o świętości rozumianej jako „wysoka miara życia chrześcijańskiego”. To przesłanie przełamuje dawne stereotypy świętości otoczonej nimbem nadzwyczajności, cudowności, ekstremalnych pokut i życia wyizolowanego od świata. Karol Wojtyła jako filozof, teolog, duszpasterz, rządcą Kościoła lokalnego, profesor KUL ukazywał człowieka w jego przyrodzonej i niezbywalnej godności, jako jedyny podmiot zdolny do adekwatnej odpowiedzi na zaproszenie Boga do bycia świętym. Promował świętość opartą na antropologicznej wizji osoby ludzkiej, wyrażającej swoją aktywność w działaniach moralnych. Świętość, będąc darem ze strony Boga, jest jednocześnie największym zadaniem każdego człowieka dobrej woli. Ta filozoficzna koncepcja kardynała Karola Wojtyły znalazła wyraz w postanowieniach Soboru Watykańskiego II, dotyczących powszechnego powołania do świętości. Wychodząc z założenia, że Kościół jest święty nie tylko świętością Chrystusa jako jego Głowy, ale także świętością jego członków, wyniósł na ołtarze największą w dotychczasowych dziejach Kościoła liczbę beatyfikowanych i kanonizowanych 1827 osób, w tym najwięcej ludzi świeckich. Ponadto wniósł oryginalne koncepcje świętości męczenników i wyznawców. Zwrócił też uwagę na ekumeniczny wymiar świętości. Te koncepcje zostały przyjęte na teren jurysprudencji

prawa kanonicznego po ogłoszeniu przez niego nowego ustawodawstwa w sprawach kanonizacyjnych. Ułatwiło ono prowadzenie spraw kanonizacyjnych poprzez szersze włączenie w proces Kościołów lokalnych, większy udział badań naukowych oraz zniesienie zbytecznego formalizmu.

Poprzez budzące podziw zaangażowanie w swoją misję jako Papieża i duszpasterza Kościoła powszechnego (apostolskie podróże, synody, dni młodzieży, działalność nauczycielską i pisarską) dał przykład ponadprzeciętnego i doskonałego wykonywania obowiązków swego stanu, a właśnie na tym polega dzisiejsza miara świętości. Wreszcie, przelanie krwi za wiarę, przykład cierpliwego znoszenia choroby i cierpliwe wytrwanie w Chrystusie w dniach śmierci, stanowią dopełnienie obrazu Jana Pawła II jako promotora świętości. Jan Paweł II jest zatem niezwykle skutecznym promotorem świętości na płaszczyźnie doktrynalnej, ustawodawczej, osobistego życia i bezprzykładnej proklamacji świętości kanonizowanej. Mnie osobiście uderza całkowita spójność tego, co głosił z jego codziennym życiem. Jest to chyba najważniejsze przesłanie spośród tak wielu, jakie kierował do świata, Polski, Europy a przede wszystkim każdego człowieka.

Jakie przesłanie dla KUL-u płynie z beatyfikacji naszego Wielkiego Profesora?

Chyba najważniejsze przesłanie dla KUL nazwane-go Jego imieniem są słowa wypowiedziane w 1987 r. podczas wizyty w naszej Uczelni: *Uniwersytecie służ Prawdzie!* Dlatego Czytelnikom Przeglądu Uniwersyteckiego życzę, aby to przesłanie Jana Pawła II mogli realizować na każdej płaszczyźnie życia akademickiego – czy to w administracji, czy też pracy naukowej i dydaktycznej, a zwłaszcza studiowania, bo to student jest największym skarbem i nadzieją Uczelni.

Beatyfikacja naszego profesora, Jana Pawła II

Na beatyfikację Jana Pawła II pielgrzymi z KUL wyruszyli w dwóch grupach. Znalazłam się w jednej z nich, liczącej około stu osób, jadącej dwoma autokarami. Wyruszyliśmy wczesnym rankiem 28 kwietnia 2011 r. Podróż przez Polskę, malownicze górskie tereny Słowacji, Austrii i Włoch upływała w radosnej i modlitewnej atmosferze. Wiele osób dzieliło się swoimi wspomnieniami i przeżyciami z kontaktów z Ojcem Świętym Janem Pawłem II. Prof. Mirosława Ołdakowska-Kufłowa natomiast przedstawiła swoje refleksje z lektury utworów literackich Karola Wojtyły, w których można odnaleźć świadectwo Jego głębokiego życia wewnętrznego. Do Rzymu dotarliśmy w sobotę 30 kwietnia około południa. Udało się nam podjechać dość blisko Watykanu, do którego ruszyliśmy rozśpiewaną grupą, spotykając wielu innych pielgrzymów, w tym liczne polskie grupy. Jakkolwiek wejście do Bazyliki Świętego Piotra było już niemożliwe ze względu na przygotowania do mającej się odbyć nazajutrz uroczystości, cieszyła nas obecność na placu przed bazyliką. O godz. 15.00 odmówiliśmy tam koronkę do Miłosierdzia Bożego, czym wzbudziliśmy zainteresowanie dziennikarzy i reporterów śledzących przygotowania do beatyfikacji. Otoczyły nas mikrofony, kamery, aparaty fotograficzne rejestrujące naszą grupową modlitwę.

Z Placu Świętego Piotra przeszliśmy do pobliskiego kościoła pw. Ducha Świętego, rzymskiego sanktuarium Miłosierdzia Bożego, gdzie właśnie trwało nabożeństwo ku czci Miłosierdzia Bożego. Dzięki umieszczoneму na zewnątrz kościoła telebimowi mogliśmy uczestniczyć w tym nabożeństwie. Po jego zakończeniu została odprawiona Msza św. w języku polskim dla pielgrzymów Polaków zarówno z kraju, jak i z innych, nieraz odległych miejsc świata, jak np. z Chicago w Stanach Zjednoczonych.

Po mszy św. udaliśmy się na posiłek i odpoczynek, by zebrać siły przed nocnym czuwaniem. Nasza droga do Circo Massimo, gdzie odbywało się modlitewne czwanie, prowadziła wśród wielojęzycznych grup pielgrzymów, przede wszystkim młodych ludzi, śpiewających, wykrzykujących i bardzo żywiołowo manifestujących swoją radość. Często słyszeliśmy życzliwe pozdrowienia i okrzyki „viva Polacco”. Minęliśmy Wielki Panteon Rzymu, Coloseum, Łuk Tryumfalny i dotarliśmy na miejsce czuwania. Na ogromnym placu był już wielki tłum, a wciąż jeszcze napływali nowi pielgrzymi. Zbliżyła się 20.00 – godzina rozpoczęcia niezwykłego, światowego czuwania nocnego przed niedzielą Bożego Miłosierdzia, przed dniem beatyfikacji Jana Pawła II. Słońce już zaszło. Organizatorzy przygotowali wielkie ilości świec, każdy z obecnych otrzymał jedną i plac rozbił się tysiącami płomyków. O swoich kontaktach z Janem Pawłem II mówili Joaquín Navarro-Valls, rzecznik stolicy apostolskiej w czasach pontyfikatu Papieża Polaka, następnie cudownie uzdrowiona

fat. Krystyna Wawrzyszuk

za Jego przyczyną s. Marie Simon-Pierre, w końcu s. Tobiana, sercanka, która usługiwała Ojcu Świętemu do końca Jego życia. Po tych wspomnieniach zaczęła się modlitwa różańcowa odmawiana w łączności z całym Kościołem powszechnym. Została nawiązana łączność z pięcioma sanktuariami znajdującymi się na różnych kontynentach: z sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Krakowie-Łagiewnikach, z sanktuariami w Kawekawo leżącym w Tanzanii, w Harissie położonej w Libanie, w Guadalupe w Meksyku i w portugalskiej Fatimie. Wszystkie te miejsca i modlący się w nich ludzie dzięki telebimom stali się także obecni w Circo Massimo. Na koniec na ekranie pojawiła się postać rozmodlonego i wzruszonego Benedykta XVI, który przemówił do czuwających i udzielił im apostolskiego błogosławieństwa. W ten sposób zakończyło się oficjalne czwanie.

Udaliśmy się w kierunku Placu Świętego Piotra. Po drodze wstąpiliśmy do przybranego pięknymi buketami i lampionami kościoła o.o. jezuitów Il Gesu, gdzie młodzież adorowała Jezusa w Najświętszej Hostii. Wspominano kolejne Światowe Dni Młodzieży – słuchano fragmentów homilii Jana Pawła II i śpiewano hymny poszczególnych spotkań. Weszliśmy akurat w momencie, gdy przypomniano Światowy Dzień Młodzieży na Jasnej Górze (1991 r.) z hymnem „Abba Ojczy”. Nasza radość i wzruszenie tak się spotęgowały, że nie chciało się wychodzić z kościoła. Poprosiłam Jezusa, żeby pomógł nam dostać się na Plac Świętego Piotra. Tak się też stało. Znalazłam się niemal wśród pierwszych, którzy weszli na Plac, szybko wypełniający się pielgrzymami wielu narodowości, różnych kolorów skóry, porozumiewających się w najróżniejszych językach. Ale tłumy wypełniały też ulice prowadzące do Watykanu. Pielgrzymi przy rozstawionych telebimach uczestniczyli w uroczystości.

O godz. 10.00 na Placu pojawiła się biała postać papieża Benedykta XVI. Tłumy przyjęły go owacyjnie. Pośród powiewających flag widać było mnóstwo biało-czerwonych. Nad Rzymem na rozpozgodzonym

fat. Krystyna Wawryszak

niebie świeciło słońce, choć jeszcze poprzedniego dnia było pochmurno i padał deszcz. Narzucało się wrażenie, że Jan Paweł II jest obecny wśród zgromadzonych, a dzięki transmisjom telewizyjnym niemal cały świat uczestniczy w wielkim wydarzeniu. Plac się uciszył i zaczęła się uroczysta suma beatyfikacyjna. Po akcie pokutnym kard. Agostino Vallini, wikariusz diecezji rzymskiej oraz ks. Sławomir Oder, postulator procesu beatyfikacyjnego poprosili papieża o dokonanie beatyfikacji. Benedykt XVI ogłosił: „Mocą naszej władzy apostolskiej zezwalamy, by Czcigodnemu Słudze Bożemu, Janowi Pawłowi II, papieżowi, przysługiwał tytuł błogosławionego”. Słowa te zostały wypowiedziane w przejmującej ciszy. Po informacji, że liturgiczne wspomnienie błogosławionego będzie obchodzone 22 października, panującą ciszę przerwała eksplozja radości. Tłumy przez dłuższy czas dawały wyraz swej radości przez brawa i wiwaty. Nad głowami powiewały flagi, rozpościerały się transparenty. Najwięcej było oczywiście polskich barw i napisów. Powolnemu odsłanianiu wizerunku nowego Błogosławionego towarzyszyło lekkie napięcie – jak został przedstawiony tak drogi nam Rodak. Dostrzegamy dosyć młodego jeszcze Papieża, z lekko uśmiechniętą twarzą, a przede wszystkim Jego oczy pełne dobroci. Przedstawiony został z delikatnie zaznaczoną aureolą na niebieskim tle. Takiego Jana Pawła II zapamiętaliśmy z pierwszych lat Jego apostolskiej posługi. Znowu nasiliły się brawa. Nie wiemy, skąd po trudach drogi i nocy czuwania mieliśmy siłę na to wspólnotowe wyrażanie radości i oddawanie czci Bogu. Czy błogosławionego jakby mówiły: „Szukałem was, a wy przyszliście do mnie”. Budziło się poczucie, że poprzez te charakterystyczne oczy Jan Paweł II spogląda na nas z Domu Ojca i przyciąga nasze słabe serca do Serca Jezusowego.

Benedykt XVI również nie ukrywał swojej radości. W czasie homilii z wielkim uznaniem mówił o posłudze Jana Pawła II, nazywając go, jak to ma w zwyczaju, „swoim umiłowanym poprzednikiem”. Przedstawił go jako człowieka ewangelicznych błogosławieństw,

który swoje życie całkowicie oparł na Chrystusie–Skale, głosząc swoim życiem Chrystusa Ukrzyżowanego. Jemu pozostał wierny jak Maryja pod krzyżem, co wyrażał zarówno Jego herb biskupi, jak też zawołanie „Totus tuus”. Podkreślił, iż ten znakomity Syn narodu polskiego pomagał chrześcijanom na całym świecie wzywając ich, by się nie lękali prawdy, która jest gwarancją wolności. Benedykt XVI mówił też o swoim osobistym stosunku do błogosławionego poprzednika: „zawsze uderzał mnie i budował przykład Jego modlitwy: zanurzał się w spotkaniu z Bogiem pomimo licznych trudności swojego posługiwania. A potem świadectwo Jego cierpienia: Pan pozabawiał go stopniowo wszystkiego, lecz on pozostawał skałą zgodnie z wolą Chrystusa. Jego głęboka pokora, zakorzeniona w intymnym zjednoczeniu z Chrystusem, pozwoliła mu dalej prowadzić Kościół i dawać światu jeszcze bardziej wymowne przesłanie, i to w czasie, gdy topniały jego siły fizyczne”.

Po mszy świętej kilku osobom z mojej grupy, między innymi mnie, udało się wejść do bazyliki św. Piotra. Pokłoniliśmy się naszemu błogosławionemu Profesorowi i oddaliśmy pod jego szczególną opiekę naszą uczelnię.

W drodze powrotnej do Lublina odwiedziliśmy Loreto, gdzie mogliśmy się pomodlić w domku Świętej Rodziny. W Polsce znaleźliśmy się 3 maja. Najpierw skierowaliśmy się do Łagiewnik, gdzie w sanktuarium Miłosierdzia Bożego gorąco dziękowaliśmy Bogu za beatyfikację Jana Pawła II, za szczęśliwą podróż i wszystkie duchowe przeżycia oraz łaski. Późnym wieczorem dotarliśmy do Lublina.

Krystyna Wawryszak

fat. Radosław Holas

**Wielkimi świętymi są ci, którzy tak żyją,
że w ich życiu Jezus jest widoczny.
Nie przeszkadzają Mu, nie zasłaniają swoją
pychą, słabościami – ustępują Mu miejsca.**

(ks. Jan Twardowski)

1 maja 2011. Wielkie święto w Kościele Katolickim, wielkie święto w Polsce. Wielkie święto w naszych sercach? Uroczystość wyniesienia na ołtarze Papieża Polaka, Jana Pawła II, Księdza Karola, Biskupa Wojtyły, Profesora naszego Uniwersytetu...

Budzę się rano z uczuciem, że mnie ta uroczystość przerasta. Ze wstydem przyznaję w porannej modlitwie, że nie rozumiem sensu procesu beatyfikacyjnego, faktu, że od dziś będzie można „legalnie” szukać pomocy u Papieża, a wczoraj to nie... Po wątpiewam w moc relikwii. Pojawia się łza. 10 lutego Kościół Lubelski stracił swojego Pasterza. My, straciliśmy Kanclerza, wychowawcę, autorytet. Abp Józef nie doczekał tej wielkiej radości, o której słyszeliśmy w Jego liście pasterskim na III Niedzielę Zwykłą tego roku... On by umiał wytłumaczyć wszystkie wątpliwości... Ciepłym głosem, jak zawsze... On by nie zmarszczył brwi, że pytania są „niestosowne”... Tak bardzo Go dziś brakuje...

Godzina 10. Parafia p.w. Św. Rodziny na Czubach. To tu 24 lata temu, 9 czerwca 1987 roku, przemawiał do społeczności lubelskiej Ojciec Święty. Miałam wtedy kilka lat. Niewiele pamiętam z tego wydarzenia, poza silnym uczuciem, że dzieje się coś **NAPRAWDĘ** ważnego.

Stoję teraz przed wielkim telebimem. Widzę proboszcza, ks. Ryszarda Juraka, który, tak jak przed 24 laty, czuwa nad sprawami organizacyjnymi. Na dzisiejszy dzień, dla tych Lublinian, którzy nie pojechali do Rzymu, rozstawiono trzy telebimy, by dzięki technologii mogli łączyć się duchowo z Rzymem i wspólnie przeżywać uroczystość beatyfikacji w tym szczególnym dla Lublina miejscu. W trakcie Mszy przychodzą mi na myśl chwile sprzed 6 lat. Również tu, przy tak zwanym kościele papieskim, zgromadziły się wtedy tysiące Lublinian po słowach abpa Leonardo Sandri, że „nasz Ojciec Święty powrócił do domu Ojca.” Tu śpiewaliśmy „Barkę”, ocierając łzy (wcale nie dyskretnie, bo nikt się ich nie wstydził). A dziś w atmosferze radości gromadzimy się znów. Słyszę oklaski... Czuję, że chcę być sama. Bezszelestnie (by nie przeszkadzać innym w tej uroczystości) udaję się do Kaplicy Matki Bożej Nieustającej Pomocy. Kaplicę do całodziennej adoracji uroczyste otworzył w Niedzielę Miłosierdzia Bożego, 3 kwietnia 2005 r., nazajutrz po śmierci Ojca Świętego, abp Józef. Nie ma w niej nikogo. Tu nie ma telebimu. Klękam samotnie przed Najświętszym Sakramentem. „Trzeba wyciszyć się, by usłyszeć Chrystusa, który mówi do każdego z nas po imieniu...” (abp Życiński). Słyszę ciszę... po chwili już nie mam pytań. Już nie powątpiewam... Mam serce pełne wdzięczności za nowego Błogosławionego... I wiem, że to wszystko ma sens... Wielka jest tajemnica naszej wiary...

4 maja 2011. Dziś krocę przez dziedziniec KUL. Spoglądam na pomnik Papieża i Kardynała Wyszyńskiego. Czytam z dumą nazwę mojego Uniwersytetu: Katolicki Uniwersytet Lubelski **JANA PAWŁA II**. Biorę klucz do sali 208. Zasiadam przy katedrze, z której ON nauczał. ON – Patron Naszego Uniwersytetu. Czuję nieopisaną radość, dumę, zaszczyt z faktu, że **tu** pracuję i uczę się... i ogarnia mnie wielkie poczucie obowiązku. Praca na **tych** Uniwersytecie zobowiązuje...

Błogosławiony Janie Pawle II – czuwaj nad naszą Alma Mater!

Izabela Wiśniewska

fol. Archiwum KUL

fol. Janusz Kłosiński

fol. Archiwum KUL

Bł. Jan Paweł II

Niezwykły dar dla Polaków

Mimo że już kilka lat temu odszedł do Domu Ojca, Jan Paweł II wciąż jest obecny w naszej świadomości. Wszyscy dobrze pamiętamy ten niezwykły dla Polaków dzień – 16 października 1978 r. Dzień pełen euforii. Euforii tym większej, że zupełnie nieoczekiwanej, niespodziewanej. Tego dnia pod wieczór cały świat obiegła sensacyjna wiadomość: papieżem został kardynał Karol Wojtyła z Krakowa.

W kilka miesięcy później na placu Zwycięstwa w Warszawie Jan Paweł II wypowiedział pamiętne słowa: „Niech zstąpi Duch Twój! Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi! Tej ziemi...”. Za każdym razem, ilekroć przypominamy je sobie, robią tak samo wielkie wrażenie jak wtedy. Miały one niezwykłą moc. Wybrzmiały na całą Polskę podczas pierwszej papieskiej pielgrzymki do Ojczyzny, która w ówczesnej sytuacji politycznej wydawała się czymś zupełnie niewyobrażalnym. A jednak do niej doszło! Przywróciła Polakom poczucie wspólnoty narodowej i umocniła ich w wierze katolickiej, obudziła nadzieję. Niedługo, dzięki przemianom świadomości, w społeczeństwie zrodziła się siła do sierpniowego zrywu, który zakończył się powstaniem „Solidarności”.

Zarówno w tej pierwszej, jak i we wszystkich kolejnych pielgrzymkach papieża Polaka do Ojczyzny uczestniczyli miliony ludzi. Spontanicznie podążali za Nim, korzystając z różnych środków lokomocji. Stali godzinami w upale i w deszczu na placach przed katedrami, na rynkach miejskich, stadionach i rozległych błoniach, by słuchać Jego nauczania i razem z Nim wielbić Boga. Wielu z nas pamięta to z autopsji, inni z w dużej mierze zmanipulowanych transmisji radiowych i telewizyjnych, wymuszonych na rządzących wskutek nacisku międzynarodowej opinii publicznej.

Wciąż brzmią nam w uszach pożegnalne wołania: „Zostań z nami! Zostań z nami!”, powtarzane zawsze tuż przed odlotem Ojca Świętego do Rzymu. Tej niemożliwej do spełnienia prośbie towarzyszył zbiorowy śpiew Jego ulubionej *Barki*, wzywającej do pójścia za Panem.

Wielu z nas zetknęło się z Janem Pawłem II osobiście. Słuchaliśmy Go na Placu św. Piotra w Rzymie lub

w innych miejscach na świecie. Niektórzy mieli szczęście być na prywatnej audiencji w Watykanie. Polacy podziwiali „swojego” Papieża. Kochali Go i byli z Niego dumni. Interesowali się Jego apostolskimi podróżami na wszystkie kontynenty. Pontyfikat Jana Pawła II przyniósł im też wiele obaw i niepokojów. Niejeden raz wystawiał na próbę wiarę w Opatrzność. Porażająca wieść o zamachu Ali Agcy niemal zatrzymała nam serca. Martwiły nas choroby, cierpienia i pogłębiająca się niesprawność Ojca Świętego. Szczególnie głębokich przeżyć duchowych doznaliśmy w ostatnich dniach życia Jana Pawła II, kiedy towarzyszyliśmy Mu w odchodzeniu do Boga, i potem, gdy uczestniczyliśmy osobiście lub za pośrednictwem mediów w naznaczonym mistyką pogrzebie. Takich momentów nigdy się nie zapomni!

Prawie w każdym polskim domu przechowuje się z pietyzmem różne rekwizyty z pielgrzymek i ze spotkań z „naszym” Papieżem. Niejedna rodzina szczeni się posiadaniem fotografii z Ojcem Świętym, którą uważa niemal za relikwię. Trzyma ją w albumie lub umieszcza w jakimś wyeksponowanym miejscu w domu. Wiele osób gromadzi prace naukowe i literackie Karola Wojtyły, nagrania i publikowane teksty dokumentów, przemówień i wystąpień Jana Pawła II. Inni kolekcjonują piękne albumy dokumentujące biografię chłopca z Wadowic, który został głową Kościoła powszechnego.

Wszystko to jest bardzo piękne, wzruszające i potrzebne. Ale wspomnienia, emocje i zewnętrzne gesty nie wystarczą. Najważniejsze, byśmy dobrze poznali nauczanie Jana Pawła II i realizowali je na co dzień w swoim życiu. Dawanie świadectwa jest niezbędne zwłaszcza teraz, kiedy nawet ludzie publicznie mieniący się katolikami postępują niezgodnie z doktryną Kościoła. Są i tacy, którzy z premedytacją wyrafinowanymi metodami podcinają korzenie wiary w narodzie. Inni z kolei do tego stopnia spoufalili się z papieżem – zwanym coraz częściej Janem Pawłem Wielkim – że nie dostrzegają już wyjątkowości i wielkości Jego pontyfikatu.

Czyż nie jesteśmy podobni do mieszkańców Nazaretu, do których Jezus powiedział kiedyś z goryczą: „Żaden prorok nie jest mile widziany w swojej ojczyźnie” (Łk 4, 24)? Rodacy wystąpili przeciwko Niemu z zaciśniętymi pięściami. Doszło nawet do tego, że „Porwawszy się z miejsc, wyrzucili Go z miasta i wyprowadzili aż na urwisko góry, na której było zbudowane ich miasto, aby Go strącić” (tamże, 4, 29). „On jednak – jak zapisał Łukasz Ewangelista – przeszedłszy pośród nich, oddalił się” (tamże 4, 30).

Nie wolno dopuścić do tego, by Jan Paweł II przeszedł pośród nas i oddalił się, tak jak niegdyś uczynił to Jego i nasz Mistrz. Obecnie – bardziej niż kiedykolwiek wcześniej – potrzebujemy Jego nauki i wzoru życia. Nawoływał, byśmy bez reszty zaufali Chrystusowi. Prośba o zstąpienie Ducha Świętego na ziemię polską pozostaje wprost palącą potrzebą chwili. Tchnienie Ducha Świętego jest potrzebne wszędzie na całym świecie. Wypada nam sparafrazować słowa apostołów, które oni skierowali do Chrystusa: „Janie Pawle Wielki, do kogoż pójdziemy? Twoja nauka o Zbawicielu jako centrum wszechświata i historii jest dla nas nadzieją i drogą. Nie chcemy zapomnieć i dobrze o tym wiemy, że to Jezus ma słowa życia wiecznego” (por. J 6, 68).

Jan Paweł II pozostawił wielkie bogactwo swego nauczania. Zawarł je głównie w czterech encyklikach. Może o tym wiemy, ale czy je znamy i dobrze rozumiemy? Znaczenia myśli Ojca Świętego i jej szczególnej aktualności dla dzisiejszego świata nie trzeba tu dowodzić.

Na drodze życia prowadzącej do Boga człowiek szuka przewodników. Przewodnik to duch opiekuńczy. Póki żyje, póty wspomaga czynnie swoim działaniem, modlitwą. Po śmierci uczy swoim przykładem i tym, co pozostawił jako dzieło życia. Dla nas niezastąpionym przewodnikiem wciąż jest Jan Paweł II, potężny jak prorocy Starego Testamentu. Wielki, bo wzorował się na herosach wiary i oddania Bogu.

Był nam potrzebny za życia jako Namiestnik Chrystusa na ziemi, ale i jako nasz Rodak, jako Przyjaciół, jako Nauczyciel. I nadal jest potrzebny. Ludzie – zwłaszcza młodzi – pragną prawdziwej, autentycznej wiary, nadziei, miłości. Odnajdują te wartości w tekstach i nauczaniu Jana Pawła II. Także w Jego życiu. Potrzeba nam pedagogii świętości. Ojciec Święty wzywał do niej wielokrotnie.

ks. Edward Walewander

Prof. Teresa Kostkiewiczowa doktorem honoris causa KUL

Senat KUL nadał najwyższe akademickie wyróżnienie – tytuł doktora honoris causa Prof. Teresie Kostkiewiczowej, wybitnej uczzonej, znakomitemu historykowi literatury. „Poprzez nadanie tego tytułu Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II pragnie wyrazić szacunek i uznanie dla wielkich osiągnięć Pani Profesor, wybitnej znawczyni literatury oraz nurtów estetycznych epok dawnych, a szczególnie wieku osiemnastego, zasłużonej wychowawczyni i nauczyciela wielu pokoleń badaczy, znakomitej organizatorki badań polonistycznych, uczzonej, której dzieło i życie wyrastają z dziedzictwa chrześcijańskiej Europy i służą jego pomnażaniu” (z uchwały Senatu KUL).

Uroczystość nadania tytułu miała miejsce 14 kwietnia. Laudację wygłosił prof. Roman Doktor. Przywołał w niej naukowe zasługi pani profesor, przybliżył działalność dydaktyczną i organizacyjną. Szczególnie podkreślił też przyjacielskie związki laureatki z naszym Uniwersytetem. Przedstawił „sylwetkę uczzonej wyjątkowej, której wiedza musi imponować swoją rozległością i głębią jednocześnie, której postawa moralna i poznawcza budzi szacunek i uznanie, która wreszcie od wielu lat wytycza kierunki i obszary badań uznawane przez innych za ważne i obiecujące”. Zaznaczył, że Teresa Kostkiewiczowa znajduje się „w liczbie tych, którzy słyną w wywodzie naukowym z precyzji, elegancji stylu, barwności językowej i pozornej prostoty wyводу, który może obejmować zagadnienia nawet najbardziej skomplikowane poznawczo i intelektualnie. W czasach postnaukowych i postmodernistycznych to cecha coraz rzadsza i nosząca znamiona umiejętności szczególnie cennej”.

Prof. Stefan Sawicki (Kierownik Katedry Teorii Literatury KUL w latach 1976-1999, prorektor KUL w latach 1971-1983, gratulując laureatce, zauważył, że ktoś, kogo uniwersytet obdarza najwyższą godnością, powinien być nie tylko wybitnym uczonym, ale nadto autorytetem moralnym. „Pani profesor jest z tego pokolenia, które w okresie PRL podlegało szczególnie silnym naciskom ideologicznym. W zakresie badań literackich była to administracyjnie, ogólnie narzucona marksistowska metoda interpretacji tekstów. Bardzo niewielu z tego pokolenia zdołało się tej narzucanej metodzie oprzeć”.

Prof. dr hab. Teresa Kostkiewiczowa urodziła się w Ościślowie koło Ciechanowa. Studia polonistyczne odbyła na Uniwersytecie Warszawskim w latach 1952-1956. W 1963 roku uzyskała doktorat na podstawie rozprawy *Model liryki sentymentalnej w twórczości Franciszka Karpińskiego*, napisanej pod kierunkiem Kazimierza Budzika. W 1971 roku otrzymała stopień doktora habilitowanego na podstawie rozprawy *Książnin jako poeta liryczny*. Tytuł profesora nadano jej w roku 1983.

Od zakończenia studiów pracowała w Katedrze Teorii Literatury na Uniwersytecie Warszawskim. W roku 1971 objęła kierownictwo Pracowni Literatury Oświecenia w Instytucie Badań Literackich PAN, gdzie pracowała aż do przejścia na emeryturę w 2006 roku (nadal bierze czynny udział w pracach podejmowanych w tym zespole). W latach 1984-85 była zastępcą dyrektora IBL PAN do spraw naukowych.

Ponadto w latach 1975-79 prowadziła zajęcia w Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej, a w latach 1979-81 i 1987-88 wykładała na uniwersytecie w Clermont-Ferrand we Francji. W 1978 roku weszła do zespołu redakcyjnego czasopisma „Wiek Oświecenia” (od 1999 redaktor naczelny) oraz „Pamiętnika Literackiego” (od 1982 zastępca redaktora naczelnego).

Należy do wielu gremiów naukowych, m.in. Rady Naukowej IBL PAN, Société Française d'Étude du XVIII siècle, Société d'Histoire Moderne et Contemporaine, Zarządu Głównego Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza, Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Od 1984 jest przewodniczącą (obecnie honorową) Olimpiady Literatury i Języka

Polskiego. W 1996 zainicjowała powołanie Towarzystwa Badań nad Wiekami Ośmiennastym. W latach 2003-2007 pełniła funkcję pierwszego wiceprezesa Société Internationale d'Étude du Dix-huitième Siècle.

W 1998 roku podjęła działania na rzecz uruchomienia kierunku „filologia polska” na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Od roku 1999 wykłada na tymże Uniwersytecie, gdzie kieruje Katedrą Teorii Literatury UKSW i prowadzi zajęcia dydaktyczne z literatury i kultury Oświecenia.

Prof. Teresa Kostkiewiczowa była wielokrotnie odznaczana i wyróżniana ważnymi nagrodami: otrzymała m.in. Medal Komisji Edukacji Narodowej; nagrodę im. Jana Długosza; Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski; nagrodę literacką im. Franciszka Karpińskiego przyznaną przez Civitas Christiana, odznaczenie „Zasłużony Kulturze – Gloria Artis” przyznawane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W roku 2004 otrzymała godność doktora honoris causa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

Posiada bogaty dorobek publicystyczny: poczynawszy od podręczników i słowników teorii literatury, poprzez badania komparatystyczne, po studia źródłowe, antologie przekładów, prace redakcyjne i serie wydawnicze. Jest m.in. autorką książek „Oświecenie – próg naszej współczesności”, „Oda w poezji polskiej. Dzieje gatunku”, „Studia o Krasickim”, „Polski wiek światła. Obszary swoistości”, „Oświecenie. Słownik literatury polskiej”, „Z oddali i z bliska. Studia o wieku Oświecenia”. Redaktor naukowy i współautorka „Słownika literatury polskiego oświecenia”, współautorka „Słownika terminów literackich”.

Wspólnota myśli

wykład laureatki – prof. Teresy Kostkiewiczowej

Magnificencjo – Dostojny Księżu Rektorze, Wysoki Senacie, Eksce-lencje, Szanowni Państwo, drodzy Koledzy, szanowni Uczestnicy dzisiejszej uroczystości

Staję przed Państwem z głębokim poczuciem wyróżnienia szczególnej wagi, którym dziś zostałam obdarowana. Doktorat *honoris causa* Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II odbieram jako akt bardzo zaszczytny i wzruszający. Przyjmuję to wyróżnienie z wielką wdzięcznością dla Uniwersytetu, dla Jego Magnificencji księdza Rektora, dla Wysokiego Senatu, dla Wydziału Nauk Humanistycznych KUL, dla mojego Promotora, Opiniodawców, dla całej społeczności akademickiej, która zechciała włączyć mnie do swego grona. Przeżywając tu, w auli KUL-u, tę uroczystość, wracam zarazem pamięcią i myślą ku przeszłości i w tej perspektywie czuję się zobowiązana powiedzieć o tym, dzięki czemu i komu znalazłam się tu oto i w takiej właśnie roli. Mam bowiem głębokie przekonanie, iż w ogromnej mierze zawdzięczam to ważnym dla mnie okolicznościom, które miały miejsce ponad pół wieku temu, u początków mojej drogi

naukowej. Kiedy jako asystent w Katedrze Teorii Literatury Uniwersytetu Warszawskiego rozpoczynałam pracę nad rozprawą doktorską i poszukiwałam ujęć metodologicznych dla swych prac, mój promotor prof. Kazimierz Budzyk polecił mi – obok publikacji rosyjskich formalistów – książki profesora KUL-u Czesława Zgorzelskiego jako ważną inspirację dla badań sposobów organizacji artystycznej dzieła literackiego, w szczególności poezji i jej estetycznych wartości. Dla osoby, która odbyła studia polonistyczne w latach najsilniejszej doktryny marksistowskiej w humanistyce kontakt z publikacjami Czesława Zgorzelskiego okazał się doświadczeniem naukowej rewelacji oraz podstawą w budowaniu warsztatu badawczego i późniejszych działań naukowych. Zresztą – nie tylko moich. Miałam bowiem szczególnie znaleźć się w gronie skupionych wokół Katedry Teorii Literatury młodych polonistów, którzy – dzięki odważnym decyzjom Kazimierza Budzika – podejmowali ambitne prace zespołowe i indywidualne, będące przedmiotem ostrych nieraz dyskusji, w których krystalizowały się sposoby myślenia i ich efekty. Był to mój prawdziwy uni-

wersytet, który ukształtował moją drogę naukową i zadecydował o dalszych przedsięwzięciach.

Zainteresowanie pisarstwem naukowym profesora Czesława Zgorzelskiego w sposób naturalny zaowocowało również bezpośrednimi kontaktami z nim samym oraz z zespołem jego uczniów i współpracowników z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Było to szczególnie ważne, bowiem w tamtym czasie, w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych XX wieku to właśnie polonistyka na KUL-u wyznaczała standardy badawcze tej specjalności, tu powstawały najważniejsze publikacje dotyczące literatury romantyzmu, teatru, aksjologii literackiej, związków literatury i sacrum. Na gruncie wspólnych zainteresowań z kolegami z KUL-u rodziły się też zespołowe inicjatywy badawcze i działania, jak organizacja Teoretyczno-literackich Konferencji Młodych Pracowników Naukowych, w których udział polonistów z KUL-u był bardzo istotny. Tworzyły się też bardziej bezpośrednie więzi koleżeńskie i przyjacielskie, utrwalane w czasie różnego rodzaju spotkań bardziej i mniej oficjalnych. Materiałnym śladem tych więzi pozostają ciągle

liczne listy, wymieniane z Ireneuszem Opackim, Danutą Zamącińską i Andrzejem Paluchowskim, Stefanem Sawickim, Marianem Maciejewskim, Anną Dobakówną, Marią Jasińską, a także dedykacje w książkach i nadbitkach artykułów, jakie sobie ofiarowywaliśmy. Mimo odległości dzielącej Lublin i Warszawę, tworzyliśmy jedno środowisko i wspólnie dojrzewaliśmy do realizacji tego samego celu: nadawania pracom historycznoliterackim nowych impulsów i wypracowywania ich założeń metodologicznych.

W tych wszystkich sprawach osoba i dorobek badawczy Profesora Czesława Zgorzelskiego były dla nas trwałym punktem odniesienia. Ogromnie ceniliśmy jego opinie i wskazówki, przekazywane z wielką delikatnością, nacechowane troską nie tylko o rzetelność poznania, ale i o zrozumienie stanowisk odmiennych od własnego; słuchaliśmy rad wypowiedzianych z życzliwością i szacunkiem dla sposobu myślenia rozmówcy, ale nade wszystko – odznaczających się szacunkiem dla przedmiotu badań, dla dzieła literackiego, którego nie można traktować nieuważnie, z nonszalancją i instrumentalnie. Uczły one ostrożności w ferowaniu sądów, przemyślanego argumentowania własnych przekonań, a przede wszystkim odpowiedzialności za wypowiedzane opinie, które winny znaleźć uzasadnienie w materii badanych dzieł. Profesor Czesław Zgorzelski – recenzent mojej rozprawy doktorskiej i habilitacyjnej – wielokrotnie zapraszał mnie na KUL na odczyty w kierowanej przez siebie Katedrze, w Oddziale Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza, na konferencje i spotkania

w węższym gronie. Miałam możliwość wiele uczyć się, a zarazem podziwiać ujmujące cechy jego osobowości: skromnej, subtelnej, ale emanującej wewnętrzną siłą płynącą z wiedzy, doświadczenia, wiary. Profesor Zgorzelski był i pozostał dla mnie, a także dla wielu osób ze środowiska warszawskiego osobą ważną – nie tylko w sprawach naukowych. Kiedy w trudnym dla mnie okresie, w którym miałam zająć się sprawami wykraczającymi poza pracę badawczą i w 1984 roku zalałam się mu na związane z tym problemy, otrzymałam od Profesora list zawierający zdania, które wówczas były dla mnie cenne i nie straciły do dziś aktualności: „Pewnych sytuacji nie da się oddalić ani własnym poświęceniem, ani – tym bardziej – giętkością ustępliwej <dyplomacji>. Prawdziwych wartości nie da się nigdy ocalić ani krzywdą ludzi, ani przytwierdzeniem tego, co jest nieprawdą. To są bodaj dwa słupy graniczne, **poza** które wykroczyć nie wolno. Natomiast wszystko, co – **przed** nimi, jest poświęceniem, godnym szacunku i prawdziwego uznania”.

Przez osobę Profesora Zgorzelskiego i przez grono jego współpracowników i uczniów, przez wspólnie podejmowane przedsięwzięcia naukowe czułam się zawsze nie tylko związana z KUL-em i jego środowiskiem polonistycznym, ale także żywiłam wobec niego uczucie wdzięczności za zaciągnięte tu długi intelektualne i za przyjacielskie wsparcie w wielu momentach mojego życia. Dziś mój dług wdzięczności powiększył się jeszcze poprzez to zaszczytne wyróżnienie.

Wydarzenia takie jak dzisiejsze składają do refleksji podsumowujących gro-

madzone przez lata doświadczenia. Jeśli w tej perspektywie próbuję myśleć o tym, jakie warunki w szczególności sprzyjają realizacji powinności badacza literatury, to – spoglądając z dystansu na własną drogę życiową – postrzegam trzy takie fortunne okoliczności. Pierwsza – to znalezienie oparcia w kimś, kogo z pełnym zaufaniem traktować można jako trwały autorytet, swą twórczością badawczą i postawą życiową wskazujący wzory postępowania i nie naruszalne standardy wymagań, jakim trzeba starać się bezdyskusyjnie sprostać. Znalezienie nauczyciela i mistrza stanowi naturalną potrzebę każdego człowieka dorastającego do jakichś zadań życiowych i nie jest sprzeczne z wolnością i samodzielnością poszukiwań czy poczuciem odpowiedzialności za własne działania; przeciwnie – sprzyja pełnemu ujawnieniu się indywidualnego „ja”, które utwierdza poczucie swej odrębności w świetle spojrzenia kogoś, kogo szanuje i komu wierzy. Wydaje się wszakże, iż szczególnie w pracy badawczej poczucie bezpośredniej więzi z osobą, której doświadczenie i wiedza ciągle są ku pomocy, jest niezbędne i przyspiesza trudny proces myślowego dojrzewania. Daje też poczucie wspólnoty i ciągłości pracy na tym samym polu, wybranym świadomie, w poczuciu ważności i niezbędności jego uprawy, utwierdza w sensowności podejmowanych działań, chroni przed rozczarowaniami i sprzyja unikaniu błędnych decyzji. Tego typu więzi nie zastąpią urzędowo-administracyjne relacje szefa i pracownika, ani krótkotrwałe kontakty w okazjonalnie tworzonych zespołach. Więzy osobowe są czymś dużo istotniejszym i głębszym niż formalne tylko obowiązki promotora, tutora czy opiekuna naukowego. W pracy badawczej niezbędna jest postać mistrza, przyjaźnie towarzyszącego trudowi poznawczemu i wzrastaniu osobowemu, niezależnie od jakichkolwiek urzędowych funkcji i ról pełnionych w strukturach naukowych.

Równie cenna – w moim przekonaniu – jest możliwość kształtowania i doskonalenia warsztatu naukowego w szerszym środowisku osób o podobnych zainteresowaniach, możliwość realizacji prac zespołowych, prowadzonych z poczuciem współodpowiedzialności i partnerskiego współkształtowania poglądów i warsztatów, również w drodze rzeczowej i konkretnej wymiany poglądów. Prawdą jest, że działania badawcze, dzieła naukowe powstają w zaciszu sal bibliotecznych i przy własnym biurku, że są efektem indywidualnego wysiłku, a czasem nawet poświęcenia innych sfer życia dla realizacji twórczego zamiaru. Można sądzić, że poszukiwaniom

nie sprzyja hałaśliwy gwar fasadowych imprez naukowych, że przeszkadza im podporządkowanie różnym biurokracycznym wymogom i odgórnie zarządzane uczestnictwo w mniej lub bardziej zasadnych przedsięwzięciach, które wynikają nie z potrzeb i logiki badań danego przedmiotu, ale są rezultatem okazjonalnych koniunktur lub służą celom pozanaukowym. Zarazem jednak bycie w środowisku ludzi powiązanych wspólnymi zaciekawieniami i podobnie rozumiejących cele i sens własnych prac wydaje mi się niezbędne nie tylko dla rozwoju osób te prace prowadzących, ale także – a może przede wszystkim – dla samego postępu badań i rozwoju dyscypliny. Potrzeby tej nie zastąpi przypadkowe nieraz tworzenie zespołów dla realizacji jakiegoś tematu, grantu, zadania wykonywanego często przez osoby, które nie pozostają ze sobą w stałym kontakcie myślowym, których nie łączy wspólnie wypracowana i zaakceptowana idea. Autentyczne środowisko naukowe powstaje nie w wyniku nadrzędnych uregulowań i wymogów, ale w delikatnej atmosferze wspólnoty myśli, refleksji nad rozumieniem dyscypliny, a także – z potrzeby ciągłej wymiany zdań i wzajemnego krytycznego rozważania prowadzonych prac, po to, aby ich wyniki były bardziej wiarygodne i uzasadnione. Taka praca zespołowa służy zarówno rozwojowi jej uczestników, którzy mogą bezpośrednio i niejako na gorąco wzbogacać się dokonaniem swego środowiska, jak i samej dyscyplinie, która budowana jest w sposób przemyślany i konsekwentny.

Jest wielkim dobrodziejstwem losu, jeśli dane jest badaczowi uczestniczyć w takich pracach.

Na podstawie własnych doświadczeń chciałabym powiedzieć o jeszcze jednej okoliczności sprzyjającej uprawianiu badań literackich. W moim przekonaniu bardzo pomocne jest w tym widzenie prac naukowych w szerszej pojętych obszarze potrzeb zbiorowości, dostrzeganie w nich sensu wykraczającego poza wymogi profesjonalnej perfekcji i znajdowanie motywacji własnych działań w sferze życia zbiorowego. Badania literackie, jak wszystkie inne dziedziny nauki, służą przede wszystkim celom poznawczym, skupiają się na rozpoznawaniu natury, sensów i przemian dzieł sztuki słowa jako ludzkich wytworów o charakterze szczególnie skomplikowanym i subtelnym w swych kształtach i znaczeniach. Takie rozumienie prac badacza literatury stanowi o ich zasadności i niezbędności w obszarze kultury. Prace takie można, oczywiście, z powodzeniem prowadzić przy własnym biurku, skupiając się jedynie na poznawczym wysiłku o efektach nie tylko intersubiektywnie cennych, ale również dających wiele osobistej satysfakcji i radości. Ale wydaje się, że jeszcze bardziej intrygujące, a może i owocne jest uprawianie badań literackich pojmowanych jako praca poznawcza nie ograniczona jedynie do wzbogacania wiedzy profesjonalnej, ale służąca również tym wszystkim, których można i trzeba wprowadzić w świat wartości i doznań związanych z odbiorem i rozumieniem dzieł sztuki słowa, kultu-

ry i myśli ludzkiej. Rezultaty działań badacza literatury nie stanowią – w moim przekonaniu – jedynie poznawczego dorobku dyscypliny. Nabierają one szczególnej wartości, jeśli mogą być użyteczne na uczelni, w szkole, w teatrze, w kształtowaniu sposobów myślenia i odbioru kultury szerokiej publiczności. Badacz literatury nie musi (a nawet – nie powinien) pozostawać zamknięty w wieży własnego profesjonalizmu. Jego wysiłkom sprzyja, a także je uzasadnia wchodzenie w dialog zarówno z dziełami będącymi przedmiotem jego zainteresowań badawczych, jak i z ich czytelnikami, którzy dążą do wzbogacania własnej osobowości poprzez kontakt z twórczą myślą, przybliżaną i rozświetlaną przez znawcę profesjonalnego. Ten ostatni nawiązuje dialog z przeszłością, której dokonania rozpoznaje i wprowadza w horyzont własnego czasu, w kulturę aktualność, widzianą z rozległej perspektywy historycznej jako kolejne zbliżenie ku sprawom trwale zajmującym ludzkie umysły. Z drugiej strony – jest to także dialog ze współczesnymi, których trzeba wprowadzić w sferę odbioru i myślenia o literaturze, ukazać jej atrakcyjność i niezbędność dla zrozumienia kondycji ludzkiej i dookólnej rzeczywistości. Badacz literatury może się czuć spełniony nie tylko wtedy, gdy jego książki – odkrywczym i w mistrzowski sposób realizującym wymogi dyscypliny – znajdują trwałe miejsce na półkach bibliotecznych, ale przede wszystkim wtedy, gdy coś z tych publikacji pozostaje w umysłach szerszej publiczności, pobudza ją do refleksji, pomaga w szukaniu sensu i przeżywaniu świata. Czy taka wizja zadań badacza literatury jest jedynie ambitną utopią, czy też realną możliwością – odpowiedź na to pytanie przynajmniej w pewnym stopniu – jak sądzę – zależy od samych zainteresowanych.

Takie myślenie o pracy historycznoliterackiej dostrzegalam u moich nauczycieli i mistrzów, którzy – nie tylko dla mnie – stali się autorytetem i wzorem. I choć nie zawsze jest nam dana zdolność umiejętnego naśladowania wzorów – trzeba ciągle mieć je w pamięci jako niezmienną miarę i trwałe punkty odniesienia, a także jako znak ciągłości i trwałości rozumienia podejmowanych działań.

Ogarniając więc dziś myślą tych, którym zawdzięczałam znalezienie się tutaj w tej roli, chciałabym także gorąco podziękować wszystkim, którzy zechcieli zaszczyścić swą obecnością tę uroczystość i towarzyszyć mi w tak ważnej dla mnie chwili włączenia do wspólnoty akademickiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Wokół wartości w Lublinie

W dniach 8-9 marca 2011 r. w Lublinie odbyło się ogólnopolskie seminarium naukowe *Jak pomóc nauczycielom w przekazywaniu młodzieży wartości? Wartości i wartościowanie w edukacji humanistycznej*.

Zorganizowane było przez Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie, Katedrę Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego KUL, Katedrę Dydaktyki i Edukacji Szkolnej KUL oraz Wydział Kultury Urzędu Miejskiego w Lublinie. Zainteresowanie przedsięwzięciem było tak duże (w obradach uczestniczyło ponad 120 osób z całej Polski), że organizatorzy, aby dać szansę zaprezentowania badań jak największej liczbie badaczy, zdecydowali się otworzyć sesję plakatową.

Głównym celem tego naukowego spotkania była refleksja nad kwestiami dotyczącymi aksjologii w kształceniu humanistycznym. Uczestnicy obrad starali się odpowiedzieć na sformułowane przez organizatorów pytania, m.in.: czy możemy się uczyć, pracować naukowo i tworzyć dzieła sztuki w poszanowaniu indywidualnych wartości? czy w kwestii wartościowania można dojść do jakiegoś konsensusu? jaka jest rola aksjologii w dzisiejszym świecie?

Obrady rozpoczęło wystąpienie dotyczące wartości i wartościowania w nauce ks. prof. Andrzeja Szostka. Przybliżył on dyskurs wokół definicji podstawowych pojęć oraz omówił znaczenie i funkcje kluczowych dla nauki wartości. Następna sesja została podzielona na dwie sekcje tematyczne. W ramach pierwszej *Wartości w polonistyce szkolnej i uniwersyteckiej* wygłoszono referaty poświęcone aksjologii w nowej podstawie programowej z języka polskiego (prof. Sławomir Jacek Żurek), triadzie platońskiej w kształceniu kulturowo-literackim w liceum ogólnokształcącym (dr Iwona Wróbel), wpływowi uniwersyteckiej dydaktyki literatury na aksjologiczne aspekty szkolnej edukacji polonistycznej (dr hab. Anna Janus-Sitarz), zaangażowaniu polonistów w przekazywanie wartości w szkole średniej (mgr Monika Kapuścińska), problemowi wartościowania polonistycznych osiągnięć (dr Marek Pieniążek). Podczas drugiej *Wartości ważne dla współczesnej młodzieży – na podstawie badań ankietowych* dyskutowano o postawach moralnych polskiej młodzieży w świetle wyników badań socjologicznych (dr Grzegorz Adamczyk), o tym, z jakim pokoleniem ma-

my do czynienia we współczesnej szkole w świetle badań aksjologicznych (mgr Barbara Gełczewska i mgr Elżbieta Brandenburska), o osobowościowych uwarunkowaniach preferowanej hierarchii wartości u osób w okresie dorastania i wczesnej dorosłości (dr Justyna Kurtyka-Chałas). Wystąpienia obydwu sesji, dotyczące kluczowych dla dydaktyki kwestii, wywołały ożywioną dyskusję, szczególnie jeśli chodziło o prezentację badań ankietowych.

Kolejny panel zogniskowany był wokół wartościowania w literaturoznawstwie i filologii. Głos zabrali kolejno: prof. Andrzej Stoff – omawiający przesłanki obecności problematyki aksjologicznej w nauce o literaturze, dr hab. Andrzej Tyszczyk – analizujący problematykę wartości czasu w literaturze i literatury w czasie, dr hab. Krzysztof Biedrzycki – omawiający zderzenie dwóch porządków: hermeneutyki i aksjologii oraz prof. Jakub Lichański – rozstrzygający etyczne i merytoryczne konsekwencje błędu atrybucji. Najbardziej kontrowersyjne wystąpienie przygotował dr Kordian Bakula, który próbował udowodnić, iż samoponiżenie, umartwianie się, pogarda ciała i świata to główne wątki w *Kwiatkach świętego Franciszka*, a lektura samego tekstu w szkole jest szkodliwa.

Ważną część seminarium wyznaczyły referaty z zakresu językoznawstwa. Tu głos zabrali tacy badacze jak: prof. Małgorzata Karwatowska, która przedstawiła wyniki badań nad preferencjami aksjologicznymi współczesnej młodzieży licealnej, dr Joanna Jaklińska-Ciągło, mówiąca o słowach-kluczach w języku uczniowskim oraz dr Anna Wilczek – badaczka socjolektu młodzieżowego. W panelu zamykającym dzień pierwszy obrad badacze (prof. Jerzy Bartmiński, prof. Jadwiga Puzynina, prof. Dorota Zdunkiewicz-Jedynak oraz prof. Agnieszka Mikołajczuk) zastanawiali się nad tym, co łączy język z wartościami oraz jak scalać w dydaktyce szkolnej i uniwersyteckiej proces dydaktyczny z przekazem wartości.

Drugi dzień seminarium rozpoczęła dyskusja na temat wychowania do wartości, podczas której zastanawiano się nad specyfiką wychowania ku wartościom dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym (dr Beata Komorowska), ocenianiem w dydaktyce szkolnej i na egzaminach w kontekście aksjologicznym (dr Maria Romanowska), nauczaniem literatury w świetle teorii wartości

(dr Stanisław Bortnowski), wreszcie nad tym, czy są możliwe zadania egzaminacyjne z zakresu aksjologii (Małgorzata Kosińska-Pułka). Prelegenci ukazyli szereg problemów – mających szerszy zasięg społeczny i kulturowy – związanych z wartościami, które okazały się kluczowe dla zagadnień podejmowanych w następnym panelu.

Kolejnym przedmiotem zainteresowania był świat wartości w konfrontacji z kulturą współczesną. Dyskusja toczyła się wokół takich kwestii jak: kultura wysoka i popularna wobec wartości i wartościowania (ks. prof. Leon Dyczewski), estetyka kiczu w kulturze współczesnej mediów (prof. Leszek Pułka), problematyka wartości w społeczeństwie wielokulturowym (dr hab. Krystyna Błęszyńska) oraz nowe modele zdobywania wiedzy – cyberprzestrzeń i jej zagrożenia edukacyjne (prof. Mariusz Jędrzejko). Wystąpienia te, dotyczące szeregu nowych problemów i zagadnień wychowawczych, z którymi musi się zmierzyć nauczyciel i pedagog XXI wieku, ze względu na swą aktualność wywołały duże poruszenie na sali i sprowokowały liczne pytania i komentarze.

Seminarium zamknął panel zatytułowany *Edukacja i wychowanie wokół świata wartości. Ku jakim wartościom i w jaki sposób wychowywać młodzież?* z udziałem prof. Jolanty Choińskiej-Mikke, mgr. Wojciecha Małeckiego, ks. dr hab. Adama Maja, prof. Krystyny Chałas. Paneliści odpowiadali na pytania dotyczące miejsca wartości i wartościowania w edukacji, kategorii wartości, ku jakim należy wychowywać młodzież oraz sposobu wprowadzania problematyki wartości w edukacji.

Konferencja *Jak pomóc nauczycielom w przekazywaniu młodzieży wartości? Wartości i wartościowanie w edukacji humanistycznej* – jak podsumowywał prof. Sławomir Jacek Żurek – była „prawdziwą platformą dyskusji, skupiającą różnorodne środowiska naukowe”. Spojrzenie na poruszane zagadnienia z tak wielu perspektyw – nauczyciela polonisty, kulturoznawcy, pedagoga, teoretyka literatury, psychologa, socjologa, filozofa czy językoznawcy okazało się niezwykle cenne. Zderzenie kilku punktów widzenia pozwoliło na zrewidowanie wielu poglądów dotyczących wartościowania. Uwydatniło kwestie, które wymagają dalszej, szczególnej troski, i co najważniejsze – wytyczyło wciąż jeszcze niedocenianą drogę inspirowania dydaktyki szkolnej dokonaniem uniwersyteckimi, w centrum swoich zainteresowań stawiającymi osobę samego ucznia.

Syłwia Pikula

Symposium w hołdzie błogosławionemu Janowi Pawłowi II

W dniach 4-5 maja 2011 roku miała miejsce interdyscyplinarna międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Terminy i relacje a problem przekładu” zorganizowana przez Katedrę Języków Romańskich KUL. Data konferencji została ustalona wcześniej, przed ogłoszeniem daty beatyfikacji Jana Pawła II, więc w sposób naturalny stała się ona wyrazem dziękczynienia za Jego Obecność pośród nas, na Jego Uczelni, czemu zresztą dało wyraz wielu prelegentów.

Celem konferencji była wymiana doświadczeń w tłumaczeniach tekstów specjalizacyjnych z dziedziny prawa, prawa kanonicznego, medycyny, teologii. Praktyka tłumaczenia tych tekstów (na potrzeby własne, naukowe, zawodowe, itd.) wskazuje na bardzo ważną rolę terminologii (słownictwa specjalistycznego) w języku oryginału i w języku docelowym. Badania terminologiczne wniosły do językoznawstwa i przekładoznawstwa potrzebę uwzględnienia struktury ontologicznej bytu jako podstawy znaczenia terminu, czyli znaku językowego w określonym kontekście i typie dyskursu. Jest ona wypracowywana i porządkowana przez specjalistów danej dziedziny, którzy zmagają się z językiem przy wyrażaniu swojej wiedzy i przy tłumaczeniach. Stąd ścisła współpraca między specjalistami a językoznawcami i tłumaczami, w metodach opracowywania terminologii dwujęzycznej i jej przekładu w tekstach.

Ks. prof. Andrzej Maryniarczyk (KUL), w swoim wystąpieniu na temat słownika języka metafizyki (filozofii) realistycznej oraz jego struktury i funkcji, zwracał uwagę na fakt, że struktura języka ugruntowana jest w strukturze bytowej. Koncepcja ta wywodzi się z myśli arystotelesowskiej, rozwijanej przez św. Tomasza z Akwinu i obecnie przez neotomizm. Prelegent podkreślał trzy nierozdzielne funkcje języka (syntaktyczną, semantyczną i pragmatyczną), ważne dla jego istoty jako narzędzia komunikacji i informacji o rzeczywistości.

Prof. Christine Durieux (Université de Caën, Francja) wybrała przykład koloru białego, chcąc przez to złożyć hołd błogosławionemu Janowi Pawłowi II. Wychodząc od rzeczywistości bieli i jej właściwości fizycznych (synteza wszystkich kolorów), wykazała, że jest

ona światłem ulotnym, jakby zawisłym pomiędzy nieobecnością a obecnością. Na tej kanwie omówiła spektrum symboliki bieli, poczynając od starożytności, poprzez Ewangelię i obrzędy religijne. Przedstawiła także zwroty z wyrazem *biały* w języku współczesnym i problemy, jakie mogą one stwarzać ze względu na ich powiązanie z rzeczywistością i symboliką.

Ważną rolę dyskursu w ustalaniu relacji znaczeniowych podkreśliła prof. Halina Grzmil-Tylutki (UJ) omawiając orędzia papieskie jako gatunek dyskursu w perspektywie porównawczej polsko-francuskiej. W grupie tematycznej dotyczącej przekładu tekstów z pogranicza teologii i literatury duchowej, o. dr Andrzej Zając OFMConv (Instytut Studiów Franciszkańskich w Krakowie) omówił gatunki tekstów św. Franciszka z Asyżu i na ich tle przedstawił jedną z figur retorycznych jaką jest dyftong polegający na połączeniu dwóch wyrazów stanowiących pewną całość w danym dyskursie, co przedstawił na przykładzie dyftongu *ignorans et idiota* analizując jego znaczenie w oryginalnej terminologii św. Franciszka i problemy pojawiające się przy jego przekładzie na inne języki. O zawiłościach znaczeniowych przymiotników *petit* i *doux* w pismach św. Teresy od Dzieciątka Jezus mówiła mgr Annick Cataldi (UW) po-

równując kilka wersji tłumaczeń ich na język polski.

O kontekście kulturowym terminologii muzycznej w języku słowackim i francuskim wypowiedziała się dr Júlia Bubáková (Katolícka Univerzita v Ružomberku) wskazując na jego ważną rolę w tłumaczeniu.

W bloku zagadnień terminologicznych z dziedziny medycyny, prof. Krzysztof Narecki (KUL) omówił obecność języka greckiego jako współczesnej *kojny* w terminologii medycznej, a dr Anna Kucharska (KUL) przedstawiła wybrane problemy i charakterystykę tłumaczeń medycznych z języka włoskiego. Prof. Alicja Kacprzak (UŁ) zauważyła różnorodność wariantów we francuskiej terminologii medycznej oraz w dyskursie lekarskim w zależności od kontekstu wypowiedzi, ich uwarunkowania kulturowe i problem przełożenia ich na język polski.

Bp prof. Józef Wróbel (KUL) wskazał na bardzo ważną rolę definicji w wyrażaniu pojęć technicznych w bioetyce oraz ich konsekwencje dla życia ludzkiego. Zilustrował je przykładami terminologii komórki macierzystej oraz definicjami terminu *eutanazja*. Mgr Agnieszka Mynart (KUL), analizując termin *życie* w encyklice *Humanae Vitae* wydobyla relacje semantyczne i składniowe konsekwencji w tym typie dyskursu bio-

etycznego w języku polskim, francuskim i włoskim.

Z dziedziny prawa zostały przedstawione przez dr Annę Dolatę-Zaród (UŚ) zagadnienia różnorodnych relacji składniowo-pragmatycznych w tekstach umów cywilno-prawnych. Problematyka translatorska i interpretacyjna w tekstach prawa kanonicznego została omówiona przez ks. prof. Mirosława Sitarza (KUL), który podkreślił rolę uregulowań prawnych w tłumaczeniach tekstów Kościoła Katolickiego. Dr hab. Marzena Dyjakowska (KUL) zilustrowała wagę każdego terminu w przekładzie tekstu Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 roku, z łaciny na język polski, przykładami *przygotowanie do przyjęcia Komunii św.* i *gotowość przyjęcia Komunii św.*, a także wskazała na wątpliwości interpretacyjne związane z łacińskim tekstem kanonu dotyczącego wielokrotnego przyjmowania Komunii świętej w ciągu dnia.

W bloku referatów dotyczących analizy językoznawczej korpusów równoległych prof. Dorota Śliwa (KUL) przedstawiła metaforyczne użycia terminu *korzenie* i czasowników od nich utworzonych (*zakorzenie*, *wykorzenie*) w przesłaniach Jana Pawła II i Benedykta XVI na Światowe Dni Młodzieży oraz ich odpowiedniki w języku francuskim. Mgr Izabela Danilewska (Suwałki) analizowała kolokacje czasownikowe z terminem *godność* w wybranych dokumentach Jana Pawła II oraz ich przekład na język francuski. Mgr Daria Żuk (KUL) omawiając terminy *wspólne dziedzictwo ludzkości* i *dobro wspólne* w tekstach o zasięgu międzynarodowym oraz ich odpowiedniki francuskie i hiszpańskie ukazywała, że zakres tych terminów definiowany jest w danym tekście.

W tej różnorodności tematycznej prezentowanych referatów można było odnaleźć to, co je łączyło: ujęcie realistyczne terminu i jego odniesienia do rzeczywistości. W terminach zachodzą więc różnorodne relacje: relacje przyczynowo-skutkowe stanowiące o integralności bytu realnego jako podstawie opisu relacji semantycznych i syntagmatycznych; relacje poznawcze i emocjonalne podmiotu mówiącego (osoby) do rzeczywistości jako podstawa opisu figur retorycznych w terminologii; relacje pojęciowe związane z terminami, właściwe poszczególnym językom; relacje pragmatyczne wynikające z norm kulturowych, instytucjonalnych, itd. Konferencja wskazała więc na potrzebę współpracy filologów ze specjalistami danych dziedzin w tłumaczeniach tekstów specjalizacyjnych.

Dorota Śliwa

18 maja Instytut Jana Pawła II KUL zorganizował dziękiżne świętowanie 91. rocznicy urodzin Jana Pawła II. W uroczystości wziął udział abp Celestino Migliore Nuncjusz Apostolski w Polsce. Wygłosił on wykład o prawach człowieka w świetle nauczania Jana Pawła II oraz przewodniczył mszy św. w lubelskiej Archikatedrze, sprawowanej w intencji dziękiżnej za beatyfikację Papieża-Polaka.

Epoka, która nastąpiła po zakończeniu drugiej wojny światowej, zainicjowana przyjęciem Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka w 1948 r. i Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w 1950 r., słusznie została nazwana „epoką praw”. Natomiast epoka, która nastąpiła po upadku Muru Berlińskiego, rozpoczęła serią wielkich konferencji międzynarodowych z lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku, nazywana jest „epoką nowych praw”.

Dlaczego mówimy o nowych prawach?

Ponieważ zaraz po przyjęciu Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka z 1948 r. pojawiła się konieczność doprecyzowania podstawowych praw o charakterze obywatelskim, politycznym, gospodarczym, społecznym i kulturalnym. Zauważono konieczność przełożenia ich na obowiązujące normy prawne, które można by egzekwować. Podejmując ten problem, Organizacja Narodów Zjednoczonych od razu uznała, że nie należy przeciwstawiać praw o charakterze obywatelskim i politycznym oraz praw społecznych, gospodarczych i kulturalnych. Ponieważ „człowiek pozbawiony praw społecznych, gospodarczych i kulturalnych nie jest już tą samą osobą ludzką, którą reprezentuje Powszechna Deklaracja, jako ideał człowieka wolnego” (por. Rezolucja 412 (V), 4.12.1950). Przy takim założeniu były redagowane Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych, przyjęte w 1966 r.

Ponadto powstawały liczne konwencje i traktaty, należące do tak zwanego *hard law*, oraz deklaracje, rezolucje, projekty z zakresu *soft law*, które zacieśniały konsensus, konieczny dla ochrony poszczególnych praw, pojawiających się lub artykułowanych na nowo w zależności od okoliczności i wydarzeń historycznych, takich jak: ludobójstwo, apartheid, uchodźstwo czy dyskryminacja rasowa.

Prawa człowieka w świetle nauczania Jana Pawła II

Znaczący rozwój ekspansji praw człowieka można było zauważyć w epoce tak zwanych wielkich konferencji międzynarodowych, jakie miały miejsce w latach 90. ubiegłego wieku pod egidą Narodów Zjednoczonych. Jeśli do czasu tych konferencji, prawo międzynarodowe regulowało przede wszystkim relacje między państwami i zawierało normy wzajemnego postępowania narodów, tamte konferencje spowodowały wzrost zainteresowania prawem międzynarodowym także w sferze praw osobowych, obywatelskich, społecznych i kulturalnych: prawa dzieci, kobiet, osób w podeszłym wieku, nieprzystosowanych społecznie, prawo do godnych warunków życia (*habitat*) i środowiska naturalnego, prawo do życia, do wolności religijnej, pokoju, bezpieczeństwa, prawo do rozwoju i dostępu do wody, do państwa prawnego i do wymiaru sprawiedliwości.

Te jednak określenia, w sensie ścisłym nie wchodzą w pojęcie *nowe prawa*. One są egzemplifikacją i pochodną praw fundamentalnych, skodyfikowanych w najważniejszych dokumentach prawa międzynarodowego, dotyczących praw ludzkich. Prawa dzieci, kobiet, prawo do dostępu do wody, do rozwoju i do bezpieczeństwa są wyrazem uznania osoby ludzkiej, jako podstawy porządku społecznego i międzynarodowego.

Jakie więc są te nowe prawa?

Tendencja do budowania bazy dla niektórych *nowych* praw, czerpała swe inspiracje w dziedzinie praw osobowych, i notuje ona swój wyraźny rozwój. Gdy poddamy je uważnej analizie, bez emocji, czasem jawią się one jako opcje indywidualne, wybory związane z horyzontami niektórych kultur, które proponowane są jako wzór życia dla wszystkich innych kultur; jako pewien styl życia grup o dużej sile przebicia w sensie finansowym i medialnym. Nowe prawa uwidaczniają się w sprawach dotyczących życia, bioetyki, rodziny, społeczeństwa i kultury.

Konwencjom i traktatom, stojącym na straży konkretnych praw, towarzyszą mechanizmy wykonawcze, tak zwane *traktaty bodies*. Są one wyjątkowo użyteczne i skuteczne, jeśli chodzi o egzekwo-

wanie zapisów traktatowych i wprowadzanie ich w praktykę obrotu prawnego. Z drugiej strony, jest także prawdą, że stają się one istotnymi, czasami nawet wszechpotężnymi, wyśrubowanymi i ostatecznymi źródłami prawa międzynarodowego. Stają się one dziś ostateczną i jednostronną zasadą interpretacyjną norm, które przecież zostały uchwalone w oparciu o konsensus państw.

Weźmy przykład najbardziej wyrazisty: prawo do życia. Na płaszczyźnie prawa międzynarodowego nie istnieje prawo do aborcji. Co więcej, w terminologii prawa międzynarodowego nie używa się pojęcia *aborcja*. Ono jest zbyt okrutne, zbyt realistyczne. Nie służy sprawie. Mówi się natomiast o „zdrowiu reprodukcyjnym”. Termin ten jest na tyle nieostry, że wiele krajów czy grup naciśku włączyło w jego zakres znaczeniowy także praktykę aborcyjną.

Inny przykład: prawo do posiadania rodziny. Zostało ono wyraźnie zapisane w art. 16 Powszechnej Deklaracji ONZ i w art. 12 Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Jednak zarówno w praktyce, jak i w teorii przeważa dziś opinia, że pary tej samej płci powinny być uważane za formę życia rodzinnego i stąd z wielu stron widać dążenie do uznania takiej formy życia za życie rodzinne, na równi z tradycyjną rodziną.

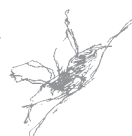
Na forum prawa międzynarodowego coraz mniej mówi się o prawach uniwer-

salnych, a ciągle więcej mówi się o *nowych prawach człowieka*, które przywoływane są przy każdej okazji. Prawa te ograniczają się w zasadzie do *praw seksualnych i praw reprodukcyjnych*. Pierwsze z nich dążą do zastąpienia uniwersalnego podziału na płeć (żeńską i męską) na rzecz szerszej koncepcji *gender* – płci społeczno-kulturowej; w ten sposób neguje się porządek naturalny obejmujący płeć męską i żeńską; w miejsce tego akcentuje się *orientację seksualną*, żądając akceptacji dla różnych jej *rodzajów*. *Prawa reprodukcyjne* zaś posiłkują się pojęciami samostanowienia i wolnego wyboru kobiety: antykoncepcja i aborcja stają się ich najbardziej powszechnym wyrazem. Ale też należy tu wspomnieć o *prawie do dzieci*. (...)

Na jakich podstawach opiera się formułowanie nowych praw, dotyczących życia prywatnego, indywidualnego i społecznego?

Zasadzają się one na podstawach prawnych oraz na pewnym specyficznym wzorcu kulturowym.

Podstawy prawne to: zasada niedyskryminowania i prawo do uszanowania prywatności życia osobistego i rodzinnego. Kategoria „niedyskryminowania”, od ogólnej zasady, mającej na celu przeciw-

działanie pozbawianiu lub ograniczaniu możliwości korzystania z podstawowych praw ludzkich, przekształca się w prawo autonomiczne, prawo samo w sobie, wykorzystywane później do legitymizowania wielu innych, nowych praw. Poza tym, samostanowienie jednostki, uznane jako zasada w życiu prywatnym, staje się wartością dominującą i prowadzi do form egalitaryzmu, bazujących na braku różnicowania prawnego.

To jednostka ma prawo do decydowania, czy chce czy też nie chce eksperymentować na embrionach, produkować je, niszczyć, uczynić przedmiotem handlu. To jednostka decyduje, czy i jak chce użyć nowych technologii. To jednostka wybiera cechy osobnicze embriona, jakie sama chce, eliminując te, które obciążone są defektem genetycznym, nieuleczalnym lub po prostu niechcianym. To jednostka ma prawo do decydowania, czy jej życie warto kontynuować, i może nawet swoją wolą przeważać opinie lekarzy, wymagając od nich rozporządzenia czy też zaniechania procedur medycznych, a nawet wymagając podania zastrzyku kończącego życie.

Bardzo ważny jest szacunek, albo lepiej – coraz mniejszy szacunek dla natury, a w konsekwencji dla prawa naturalnego. Pojęcie natury wydaje się być coraz mniej odpowiednie, aby pełnić funkcję normy. Na płaszczyźnie tworzenia prawa coraz więcej miejsca rezerwuje się dla biochemii czy biotechnologii.

To wszechobecne mówienie, pozmięniało karty. Dziś już się nie mówi o faktach biologicznych, ale o społecznych, jak to wyraził może w najbardziej wyrazisty sposób Simone de Beauvoir: *kobieta się nie rodzi; kobieta się staje* (one is not born a woman, one becomes a woman).

Tożsamość nie jest już wyrażana przez płeć, jako fakt biologiczny, lecz przez *gender*, płeć społeczno-kulturową. Płeć biologiczna określa jedynie tożsamość fizyczną, czysto fizyczne różnicowanie między kobietą i mężczyzną, podczas gdy *gender* odnosi się do identyfikacji płciowej, jako do wytworu społecznego i osobistego wyboru. Płeć otrzymujemy, ale *gender* tworzymy sami. W tym sensie to, co otrzymujemy, czyli natura, nie ma większego znaczenia; tym, co ma rzeczywiste znaczenie, jest to, co czujemy i kim chcemy być.

Zastąpienie słowa płeć (*sex*) przez termin *gender* jest umotywowane precyzyjnymi przesłankami ideologicznymi: usankcjonowanie pierwszeństwa pojęcia *gender* – płci społeczno-kulturowej w stosunku do płci biologicznej; wolności wyboru, wspieranego przez biotechnologię przed naturą. Przyzwyczajamy się do świata coraz bardziej rządzonego

przez technikę czy biotechnologię i coraz mniej staje się prawdopodobne i wiarygodne, że to natura będzie regulowała cykle naszego życia i drogi historii. (...)

Czym wyróżniają się nowe prawa od pozostałych praw?

Jeśli na międzynarodowe karty praw człowieka spojrzemy tak, jak się patrzy na ustawy zasadnicze, zauważymy, że od razu po zadekretowaniu jakiegoś uprawnienia, nawet uznanego jako niezbywalne, wskazywane są przypadki, w których takie uprawnienie może być ograniczone z uwagi na dobro wspólne. Wolność osobista jest niezbywalna, ale może być ograniczona przez władzę sądowniczą w przypadkach i na sposób określony przez ustawy; wolność myśli jest chroniona, ale też może być ograniczona z uwagi na naruszanie dobrych obyczajów; prawo do przemieszczania się jest chronione, ale może być ograniczane z uwagi na porządek publiczny. I można by jeszcze mnożyć przykłady.

Nie tak jest jednak z uprawnieniami podmiotowymi. Na podstawie zasady nie-dyskryminowania, one nie podlegają żadnym ograniczeniom. To prowadzi do pewnego absurdu, gdyż z jednej strony mamy prawa podstawowe, słusznie umieszczone w kontekście dobra wspólnego, i w związku z tym niekiedy z tej racji podlegające ograniczeniom, a z drugiej strony mamy uprawnienia podmiotowe, które są absolutne.

Jak ocenić tendencję do rozszerzania uprawnień podmiotowych i czynienia z nich praw absolutnych?

Przede wszystkim, od razu można zauważyć, że rozszerzanie uprawnień podmiotowych nie osiąga wcześniej zamierzonych celów. Rozwój praw ludzkich ma, a przynajmniej powinien mieć, jako cel budowanie społeczeństwa coraz bardziej ludzkiego, ograniczanie do minimum niesprawiedliwości oraz otaczanie szacunkiem godności każdej osoby. Jednak powielanie i absolutyzowanie, w formie gwarancji prawnych, uprawnień podmiotowych, dotyczących wielu wymagań, potrzeb, aspiracji jednostki, doprowadza do mnożenia norm. W konsekwencji prowadzi do stawiania jednej normy przeciw innej, co naraża na ryzyko, że zwycięzcami w tym starciu znowu będą silniejsi: te osoby czy grupy, które dysponują większym przebiegiem medialnym, ekonomicznym czy politycznym.

Nawet jeśli dotyczyło to trochę innego kontekstu, już starożytni rzymianie mawiali: „*summum ius, summa iniuria*”.

Jan Paweł II i Benedykt XVI

(...) Jan Paweł II wielokrotnie ukazywał swoją aprobatę dla Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, traktując ją, jako „kamień milowy na długiej i trudnej drodze ludzkości” (Przemówienie

nie do Zgromadzenia Ogólnego ONZ, 2.10.1979, n. 7) oraz „jeden z najpiękniejszych wytworów ludzkiego sumienia w naszych czasach” (Przesłanie do Zgromadzenia Ogólnego ONZ z okazji pięćdziesiątej rocznicy, 5.10.1995, n. 2).

To podczas jego pontyfikatu rozwój praw ludzkich na forum międzynarodowym ukazał cały swój potencjał, także jako siła napędowa pokojowych zmian, zwłaszcza w Europie Wschodniej, Afryce i w niektórych regionach Azji.

Nie była to jednak bezwarunkowa aprobata w ciemno całości spraw związanych z prawami ludzkimi. W 1989 r. Jan Paweł II powiedział do Korpusu Dyplomatycznego akredytowanego przy Stolicy Apostolskiej: „deklaracja z 1948 r. nie wskazuje podstaw antropologicznych i etycznych tych praw ludzkich, które sama proklamuje” (9.1.1989, n. 7).

W szczególności zaś, w swoim przemówieniu z Pałacu Praw Człowieka w Strasburgu, w 1988 r., podjął kwestię immanentnego i indywidualistycznego wzorca tych praw, które dziś nazywamy nowymi prawami. „Kościół – mówił wówczas – zdecydowanie broni praw ludzkich, bo uważa je za konieczny wyraz szacunku dla godności osoby ludzkiej, stworzonej na obraz Boga i odkupionej przez Chrystusa. Szczególna troska Kościoła o prawa ludzkie wynika z pewnej konstatacji i oparta jest o głębokie przekonanie, że te prawa, o których mówimy, biorą swoją moc i znaczenie z ogółu wartości, których korzenie tkwią głęboko w dziedzictwie chrześcijańskim, które ma tak wielki udział w budowaniu kultury europejskiej”.

Jan Paweł II był przekonany, tak jak jest o tym przekonana wspólnota kościelna, że prawo nie może być oddzielone od moralności. Rzeczywiście, kiedy

prawa zasadnicze i dokumenty międzynarodowe mówią, że wszyscy ludzie są równi, nie jest to tylko owocem pewnego konsensusu. To przekonanie płynie z imperatywu moralnego. I to ten imperatyw nadaje treść, wyrazistość i niezbywalność tego prawa. (...)

Lubię przywoływać ten tekst i czuję się nawet zobowiązany do jego cytowania właśnie na uniwersytetach katolickich, jak tu w Lublinie, które mają za sobą piękną historię i ciągle są zaangażowane w służbie całkowicie oddanej człowiekowi i jego niezbywalnej godności. I nie chodzi tu o jakiś triumfalizm. Wprost przeciwnie, chodzi o zrobienie rachunku sumienia i zweryfikowanie – czasami z rezultatem, który może być niewygodny czy krępujący – naszej wierności dla prawdy. Chodzi o fascynujące wyzwanie i stałe zaproszenie do odnawiania naszych sumień, bo w naszych rękach jest wielki potencjał. Tym potencjałem jest nasza własna odpowiedzialność za przekładanie na właściwy język wspólnych treści, akceptowanych przez wszystkich.

Papież Benedykt XVI podejmował ten temat przy różnych okazjach. Ograniczę się tu do jego przemówienia podczas Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych w 2008 r. Uznał on wtedy, że wykaz praw nie może pozostać zamknięty, bo „rozwijają się historia, powstają nowe sytuacje”. Jednocześnie nawoływał do roztropności w rozpatrywaniu propozycji nowych praw, podkreślając, że one „dotyczą samego życia i zachowań osób, wspólnot i całych narodów”.

Stąd też należy szeroko posługiwać się procesem rozeznawania.

Postępować z rozeznaniem oznacza, że za każdym razem należy się pytać,

jaka wartość ma być promowana wraz z nowo zaproponowanym prawem, i jaka będzie jego relacja do innych praw i związanych z nim zobowiązań.

Pytanie, które należy postawić za każdym razem, gdy proponowane jest nowe prawo, jest następujące: jaka koncepcja osoby ludzkiej i wzajemnych relacji jednostki i społeczności stoi u podstaw takiego prawa? Papież ostrzega przed propozycjami, które nie uwzględniają wymiaru społecznego osoby ludzkiej i darzą „przywilejami postawę indywidualizmu oraz dzielenia spójności poszczególnej osoby”. W tle takiego stanowiska, oczywiście, znajduje się koncepcja osoby ludzkiej, która pojmuje ją jako niepodzielną wartość w sobie samej, ukonstytuowaną także w części w oparciu o jej relację z innymi i z Bogiem. Papież wzywa, aby uznać, że „prawa i związane z nimi zobowiązania w sposób naturalny wynikają z relacji ludzkich, i są one owocem powszechnie przyjętego poczucia sprawiedliwości, opierającego się przede wszystkim na solidarności między członkami społeczeństwa”. Jako najlepszy przykład, papież podaje wolność religijną, czyli prawo, które ma swój wymiar publiczny i społeczny, a nie tylko indywidualny.

Inne pytanie, które należy postawić, jest takie: czy nowo zaproponowane prawo uznaje stosowne zobowiązania i sposoby, w jakich prawa poszczególnej osoby są ograniczone przez prawa innych osób? Papież stwierdza: „W imię wolności, musi istnieć korelacja między prawami i obowiązkami, dzięki której każda osoba jest wzywana do przyjęcia na siebie odpowiedzialności za własne wybory, jakie podejmuje w konsekwencji wchodzenia w relacje z innymi osobami”.

Prawa człowieka to jeszcze księga do ciągłego czytania, refleksji i pogłębiania naszego rozumienia godności osoby ludzkiej, odczytywanej w dwudziestym pierwszym wieku. Jedne zagadnienia wydają się być w miarę dobrze odczytane i opisane, ale zaraz otwierają się nowe polacie do zbadania. Tych kilka refleksji, które mogłem przekazać, chyba wystarczająco o tym świadczy. I tu rola uniwersytetu jest bardzo duża. Cieszy fakt, że prawa człowieka, zarówno w aspekcie historycznym, jak i w świetle nowych wyzwań, są przedmiotem naukowej i dydaktycznej troski Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

I życzę, aby w tym trudzie twórczego poszukiwania Uniwersytet i jego ludzie nie ustawali.

abp Celestino Migliore

Pełny tekst wystąpienia ukaze się w kwartalniku „Ethos”

Qualified and qualifying research in Catholic Universities

Sprawozdanie ze spotkania uniwersytetów katolickich w Mediolanie

W dniach 29-30 maja 2011 r. na Uniwersytecie Katolickim Sacro Cuore w Mediolanie odbyło się doroczne spotkanie przedstawicieli kilkunastu uniwersytetów katolickich z Europy i USA. Ze strony KUL wziął w nim udział ks. prorektor Sławomir Nowosad oraz ks. dr Włodzimierz Wieczorek, delegat Rektora KUL ds. współpracy z zagranicą. Jak co roku grupa przedstawicieli uniwersytetów katolickich spotkała się, by promować ideę katolickości uczelni, wymieniać się doświadczeniami funkcjonowania i realizowania misji uczelni w kontekście współczesnych wyzwań kulturowych. Przy tej okazji prezentowane są także programy kształcenia, projekty badawcze, czy zagadnienia związane z formacją studentów.

Wśród uczestników tegorocznego spotkania byli m.in. Mons. Dr György Fodor, Rektor Katolickiego Uniwersytetu Pázmány Péter w Budapeszcie; prof. Stanisław Koc, prorektor Katolickiego Uniwersytetu w Ružomberku; prof. Volodymyr Turchynovsky, prorektor Katolickiego Uniwersytetu Ukrainy we Lwowie. Uniwersytet Notre Dame w USA reprezentował prof. A. James McAdams, Dyrektor Nano-vic Institute for European Studies. Gościem specjalnym był ks. prof. James M. McCann SJ, Rektor Papieskiego Instytutu Wschodniego, który przez wiele lat pełnił obowiązki dyrektora Biura ds. Pomocy Kościołowi w Europie Środkowej i Wschodniej Konferencji Katolickich Biskupów USA.

Spotkanie otworzyła Msza św. w kościele Santa Maria delle Grazie, obok klasztoru ze słynnym dziełem Leonarda Da Vinci *Ostatnia Wieczerza* (której jednak nie udało się zobaczyć). Już na Uniwersytecie dr Guido Castelli, dyrektor ds. Projektów i Kontaktów Międzynarodowych Uniwersytetu Sacro Cuore, powitał przybyłych gości i wprowadził w problematykę sesji. Program tegorocznego spotkania został zatytułowany *Uzasadnione i uzasadniające badania naukowe na uczelniach katolickich*. Obej-

mował on głównie prezentację funkcjonujących w Università Cattolica del Sacro Cuore poszczególnych jednostek dydaktycznych, realizowanych przez nie badań oraz związanych z nimi kierunków studiów.

Prezentacje były interesujące po-
znanawczo, stąd warto przybliżyć pokrótce ich treść. Jednym z pierwszych prelegentów był prof. Lorenzo Morelli, który zaprezentował katolicki Wydział Rolnictwa uniwersytetu Sacro Cuore, na który składa się 9 instytutów i 5 centrów badawczych. Usytuowany nieopodal historycznego centrum miasta posiada nowoczesne budynki i wyposażenie laboratoriów. Przez 55 lat istnienia wypracował on silną pozycję akademicką ze względu na osiągnięcia, dorobek i moc naukową, jednocześnie charakteryzując się zachowaniem etycznego wymiaru kształcenia. Wydział przyjmuje rocznie około 150 kandydatów na studia i w sumie liczy ok. 500 studentów, dysponując 75 etatami naukowo-dydaktycznymi. Wśród kierunków realizowanych na wydziale prof. L. Morelli wskazał nauki i technologie rolnicze, nauki i technologie żywienia, czy technologię upraw i produkcji wina. Studia te prowadzone są na szczeblu studiów licencjackich. Kandydaci na studia magisterskie mogą wybrać studia

takie, jak ekonomia agrarno-spożywcza, czy ekonomia systemów agrarno-spożywczych. W ofercie studiów podyplomowych wydział proponuje absolwentom studiów magisterskich także studia doktoranckie w ramach oferty Doktoranckiej Szkoły Agrarno-spożywczej. Wydział Agrokultury ma także rozbudowaną sieć współpracy międzynarodowej w ramach umów bilateralnych, które pozwalają studentom na uzyskanie dyplomów dwóch uczelni.

Tym, co charakteryzuje działalność naukowo-dydaktyczną Wydziału, jest utrzymanie silnych więzi z rynkiem pracy, pracodawcami, a także współpraca w międzynarodowych projektach badawczych. Przykładem ostatniej z wymienionych aktywności może być projekt realizowany wspólnie z NASA, w ramach którego powstały w UCSC bezzałogowe „latające pająki”, sterowane komputerowo drogą satelitarną, stanowiące rodzaj robotów poruszających się w trudnych warunkach terenowych. Innym osiągnięciem było wypracowanie sposobów rozpoznawania nitro-genów w glebie, co umożliwia określenie potrzeb nawożenia ziemi i w praktyce redukcję ilości stosowanych nawozów. Tym jednak, co najwyraźniej stanowi o katolickim charakterze działalności wydziału, jest jego zaangażowanie w realizację opcji na rzecz ubogich. Przykładem mogą być działania takie, jak uczestniczenie w programie badawczym, którego celem jest umieszczenie probiotyków w jogurtach, by obniżyć koszty leczenia poprzez wzmacnianie systemu immunologicznego pacjentów w krajach ubogich. Innym przykładem jest wspieranie bezpieczeństwa żywnościowego w Południowej Ameryce, czy produkcji mlecznej w Indiach. Można przywołać także zrealizowany już projekt opracowania technologii uzyskiwania oleju z owoców avocado dla wybranego regionu w Burundii. Pracownicy wydziału stworzyli tam zakład produkcji oleju, fabrykę opakowań i laboratorium analiz oraz wyszkolili 30-osobową kadrę pracowniczą złożoną z miejscowej ludności. Patentując linię technologiczną i uzyskując uprawnienia do sprzeda-

ży oleju w Europie przekazali potrzebne uprawnienia stwarzając znaczące źródło rozwoju i dochodu dla wielu mieszkańców Burundii.

Elena Comboletti dokonała prezentacji centrum bioetycznego *Centro Ateneo di Bioetica*. Jako niezależny ośrodek badawczy powstał on w 2007 r. na podstawie istniejącego już od 10 lat w Mediolanie ośrodka bioetycznego Wydziału Medycyny i Chirurgii Szpitala A. Gemelli w Rzymie. Zadaniem Centrum jest prowadzenie teoretycznych prac naukowych dotyczących zagadnień etycznych związanych z dziedzina biologii, opieki medycznej, czy współczesnych technologii wykorzystywanych w służbie zdrowia. Formuluje przy tym zasady deontologii medycznej, w taki sposób, by odwołując się do pryncypiów etyki chrześcijańskiej, mogły być zrozumiałe i uznane w społeczeństwie pluralistycznym. W tym celu centrum podejmuje działania, by stanowić ośrodek konsultacyjny dla środowisk polityków odpowiedzialnych za prawodawstwo dotyczące służby zdrowia. Do obszarów działania centrum można zaliczyć ośrodki opieki nad chorymi i niepełnosprawnymi – kliniki, punkty rehabilitacji, czy ośrodki zdrowia.

CAB prowadzi również działalność dydaktyczną w postaci kursów, szkoleń, konferencji, czy indywidualnych konsultacji. Zajmuje się przy tym przekazem wiedzy z dziedziny rehabilitacji, zdrowia dziecięcego i psychoedukacji oraz organizowaniem spotkań eksperckich. Przykładem mogą być tegoroczne edycje kursu doskonalenia w dziedzinie bioetyki oraz kurs doskonalenia w opiece nad niepełnosprawnymi, które kończą się wydaniem dyplomu akredytowanego przez ministerstwo zdrowia.

Kolejną jednostką naukowo-dydaktyczną, która została zaprezentowana, jest Centrum Studiów i Badań nad Rodziną Ateneum. Zostało ono założone w 1976 r. w celu prowadzenia badań nad małżeństwem i rodziną oraz stosowania psychologii w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów. Interdyscyplinarne badania uwzględniające aspekty psychologiczne i socjologiczne pozwoliły na stworzenie metodologicznej i teoretycznej struktury, która znana jest pod nazwą relacyjno-symboliczne podejście w perspektywie psycho-społecznej i klinicznej. Centrum prowadzi również poradnię małżeńsko-rodzinną w sytuacjach kryzysowych i dla rodzin w poszczególnych fazach ich rozwoju.

Kolejna prezentacja została poświęcona ośrodkowi dialogu ekumenicznego o nazwie Centrum Kulturalne *Biblioteka Duchą*, który powstał w Moskwie z ini-

cyatywy Uniwersytetu Sacro Cuore. Jean-Francois Thiry, który zakładał ośrodek w 1993 r., przybliżając założenia i formy działalności *Biblioteki Duchą*, podkreślił, iż głównym celem tej instytucji jest dialog między chrześcijanami Wschodu i Zachodu. Działalność Centrum skupia się na organizowaniu wystaw, sympozjów, spotkań dyskusyjnych, programów kulturalnych, które prowadzą do wzajemnego poznania, zniesienia uprzedzeń oraz poruszania ważnych problemów natury społecznej. Istotnym odcinkiem działalności są przedsięwzięcia wydawnicze. Warto tu odnotować, iż publikacja Katechizmu Kościoła Katolickiego podjęta z inicjatywy centrum sprzedała się w 15 tysiącach egzemplarzy, co, jak na lokalne uwarunkowania, można uznać za sukces prowadzący do głębszego wzajemnego zrozumienia i zbliżenia Kościołów Wschodu i Zachodu.

Ostatnia prezentacja dotyczyła studiów podyplomowych Uniwersytetu Sacro Cuore. Są one zorganizowane w ramach 7 szkół, które stanowią centra edukacyjne, badawcze oraz konsultacyjne dla pracowników naukowych, absolwentów różnych kierunków, lokalnych przedsiębiorców i pracodawców. Wielostronna współpraca i synergia czynników sprawia, iż szkoły podyplomowe stanowią swoiste think-tanki dla rozwiązywania lokalnych problemów społecznych. Zasięg współpracy wykracza poza granice Lombardii. W ramach Regionalnego Programu Międzynarodowych Relacji Uniwersytet stawia na internalizację wiedzy naukowej z zagranicy dla rozwoju, promocji osiągnięć naukowych, rozwoju nauki i innowacyjnych rozwiązań życia społecznego.

Dzięki prezentacjom uczestnicy spotkania delegatów uczelni katolickich mogli zapoznać się z działalnością i osiągnięciami Uniwersytetu Sacro Cuore, który stanowi największą, bo liczącą obecnie 42 tys. studentów, uczelnię katolicką w Europie. Program bogaty w część prelekcyjną umożliwiał także wymianę zdań, poglądów, czy doświadczeń wszystkich uczestników podczas części dyskusyjnej, bądź w kularach. Służyły temu także te punkty programu, które dawały możliwość spotkania się z religijnym i kulturowym dziedzictwem Mediolanu. Wizyty w wybranych muzeach, zabytkowych kościołach, czy w archiwum biblioteki uniwersyteckiej, a także uroczyste kolacje, stwarzały możliwość integracji katolickiego środowiska akademickiego, podsumowania dotychczasowej współpracy i kreślenia perspektyw rozwoju wspólnych inicjatyw.

Spotkania przedstawicieli uczelni katolickich odbywają się regularnie od 2003 r. Pierwsze miało miejsce w Notre Dame University w USA, a pomysłodawcą i inicjatorem był Nanovic Institute tegoż Uniwersytetu. W zamyśle uczestników corocznych spotkań są one okazją do wymiany doświadczeń uczelni katolickich funkcjonujących wśród odmiennych uwarunkowań kulturowych. W 2006 r. spotkanie takie odbyło się na KUL i było poświęcone zachowaniu katolicyzmu uczelni, przy dążeniu do konkurencyjności na gruncie środowisk akademickich. Przyszłoroczne, dziewiąte z rzędu, spotkanie zostanie zorganizowane przez Uniwersytet Notre Dame i będzie miało miejsce w USA.

ks. Włodzimierz Wiecek

Fot. ks. Sławomir Nowosad

Abraham polskiej biblistyki

w 1981 roku i zatytułowaną *Eschatologia księgi Henocha 9-11 a Nowy Testament*. Już w roku 1977 został zatrudniony jako pracownik dydaktyczno-naukowy w Instytucie Nauk Biblijnych KUL. Po uzyskaniu tytułu doktora habilitowanego w 1981 roku został kierownikiem Katedry Literatury Międzytestamentalnej i Nauk Pomocniczych, natomiast tytuł profesora zwyczajnego otrzymał w roku 1991. W latach 1981-86 był sekretarzem generalnym Towarzystwa Naukowego KUL, a w roku 1981 został członkiem Polskiego Towarzystwa Orientalistycznego. Brał udział w pracach Komisji Episkopatu Polski ds. Dialogu z Judaizmem.

Cieszył się wielkim zaufaniem wszystkich pracowników Instytutu Nauk Biblijnych, którzy w 1986 roku wybrali go dyrektorem tej placówki naukowo-dydaktycznej. Kierował nią aż do roku 2006. Jako specjalista w zakresie judaizmu i historii Palestyny został opiekunem naukowym *Encyklopedii Katolickiej* KUL (dział: archeologia i geografia biblijna, judaizm) i autorem licznych jej haseł. W pierwszym semestrze roku akademickiego 1986/87 wykładał Pismo święte w filii *Università Pontificia Salesiana* w Cremonie położonym obok Jerozolimy w Izraelu. W latach 1986-1990 wykładał Nowy Testament w Wyższym Seminarium Duchownym oo. Dominikanów w Krakowie, a w roku akademickim 1989/90 w Wyższym Seminarium Duchownym w Nitrze (Słowacja). Ponadto wykładał Pismo św. w Wyższym Seminarium Duchownym Księży Salezjanów w Łodzi (1997-2000) oraz w Wyższym Instytucie Teologicznym św. Tomasza z Akwinu w Kijowie (Ukraina), prowadzonym przez oo. Dominikanów (1999-2000). W roku 2006 przeniósł się na Wydział Filozofii KUL, gdzie został kierownikiem Katedry Kulturoznawstwa (2006-2011); stanowisko to piastował aż do momentu śmierci.

Ksiądz profesor Ryszard Rubinkiewicz cieszył się wielkim autorytetem naukowym i moralnym w środowisku biblistów polskich. W roku 1993 został wybrany przewodniczącym Sekcji Biblistów Polskich, którą kierował aż do roku 2003; w końcowych latach pełnienia tej funkcji zabiegał o zatwierdzenie przez Konferencję Episkopatu Polski statutu Stowarzyszenia Biblistów Polskich, który samodzielnie opracował. Po kilku latach starań statut ten został zatwierdzony, a Sekcja przekształcona w Stowarzyszenie Biblistów Polskich. W dowód uznania jego zasług w tej materii został zaszczycony przez nowy zarząd i walne zebranie członkostwem honorowym, przyznawanym według statutu Stowarzyszenia biblistom, którzy wnieśli znaczący wkład w rozwój biblistyki polskiej i dzieje tego środowiska.

W dniu 27 stycznia 1998 r. błogosławiony Jan Paweł II powołał ks. prof. Ryszarda Rubinkiewicza do Papieskiej Komisji Biblijnej w Watykanie, która służy Ojcu Świętemu i Kościołowi powszechnemu poprzez opracowywanie zleconych jej tematów i problemów

Ryszard Rubinkiewicz SDB urodził się 6 marca 1939 roku w Kielcach, zmarł 30 marca 2011 roku w Lublinie.

Młodość spędził na Ziemi Świętokrzyskiej. Uczęszczał do Liceum im. C. K. Norwida w Kielcach, które ukończył w 1956 roku. Zaraz po maturze wstąpił do nowicjatu Zgromadzenia Salezjańskiego, po czym w latach 1959-65 studiował filozofię i teologię w Oświęcimiu oraz Krakowie. 25 czerwca 1965 przyjął święcenia kapłańskie w Krakowie. W latach 1965-1969 studiował Pismo święte na Wydziale Teologii KUL. W latach 1969-2002 wykładał Pismo św. w Wyższym Seminarium Duchownym Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie. Doktorat napisał pod kierunkiem ks. prof. F. Gryglewicza. Poświęcił go badaniu tytułu *archegos* w odniesieniu do Jezusa. W latach 1970-72 studiował w Papieskim Instytucie Biblijnym w Rzymie; specjalistyczne studia biblijne kontynuował w latach 1972-73 w École Biblique et Archéologique Française w Jerozolimie.

W roku 1975 wrócił do Rzymu, gdzie kontynuował badania w zakresie studiów doktoranckich w Instytucie Nauk Biblijnych. Doktorat biblijny napisany pod kierownictwem ks. prof. Rogera LeDéaut, C.S.Sp. w języku francuskim, i obroniony 18 lutego 1978 roku w Papieskim Instytucie Biblijnym w Rzymie, zawierał wydanie krytyczne tekstu apokryfu Starego Testamentu, *Apokalipsa Abrahama*, który zachował się jedynie w języku staro-cerkiewno-słowiańskim. Doktorat nosił tytuł *L'Apocalypse d'Abraham en vieux slave: Introduction, texte critique, traduction et commentaire*. Zainteresowanie problematyką apokryfów ST doprowadziło ks. Rubinkiewicza do podjęcia badań nad najstarszą apokalipsą żydowską, czyli nad etiopską księgą Henocha, które zaowocowały pracą habilitacyjną wydaną

w świetle najnowszych osiągnięć naukowej biblistyki. W znamienitym gronie biblistów tworzących tę Komisję, pochodzących z różnych krajów świata, dał się poznać jako wytrawny znawca judaizmu i *Listów Katolickich* Nowego Testamentu. Z tej też racji należał do Papieskiej Komisji Biblijnej przez dwie kadencje (1998-2008). Jako członek Papieskiej Komisji Biblijnej jest współautorem, a następnie tłumaczem na język polski jej dokumentów: *Interpretacja Biblii w Kościele* (Warszawa: Vocatio, 1999); *Naród żydowski i jego Święte Pisma w Biblii chrześcijańskiej* (Kielce: Verbum, 2002); *Biblia a moralność: Biblijne korzenie postępowania chrześcijańskiego* (Kielce: Verbum, 2009).

Jako profesor cieszący się poważaniem z racji swych kompetencji naukowych ks. Ryszard Rubinkiewicz w latach 1994-1997 był członkiem Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych przy prezesie Rady Ministrów (1994-2000), a następnie został mianowany jednym z członków prezydium Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego (1999-2002). Od roku 2003 był sekretarzem Komitetu Nauk Teologicznych Polskiej Akademii Nauk. Zarówno w kontaktach ze studentami, doktorantami jak i samodzielnymi pracownikami naukowymi kierował się najpierw wielką wrażliwością na godność osobową każdego z nich, a równocześnie zabiegał o ich jak najlepszy rozwój naukowy. Zawsze miał też przed oczami dobro Kościoła jako wspólnoty wierzących w Jezusa Chrystusa, Mesjasza Izraela i Zbawiciela świata.

Wybitny poziom naukowy, jaki osiągnął dzięki studium w Rzymie i Jerozolimie, zdecydował o tym, że mógł przynależeć do najbardziej renomowanych w świecie biblistyki towarzystw naukowych: Catholic Biblical Association, Associazione Biblica Italiana, Associazione Biblica Salesiana, Studiorum Novi Testamenti Societas, Polskie Towarzystwo Orientalistyczne, Towarzystwo Naukowe KUL, Stowarzyszenie Biblistów Polskich. Opublikował wiele ważnych artykułów i książek naukowych. Ich pełny zestaw został przed kilku laty opublikowany w dedykowanych mu – przez pracowników Instytutu Nauk Biblijnych KUL – jako księga pamiątkowa, *Rocznikach Biblijnych*. Do najważniejszych prac bez wątpienia należą te, które weszły na stałe do światowej bibliografii biblijnej, a są to m.in. następujące publikacje: *Die Eschatologie von Henoch 9-11 und das Neue Testament* (Klosterneuberg 1984); *L'Apocalypse d'Abraham en vieux slave* (Lublin 1987); *Wprowadzenie do apokryfów Starego Testamentu* (Lublin 1987); *The Anchor Bible Dictionary* (współautor); artykuły w Encyklopedii Katolickiej, KUL Lublin

(redaktor i autor artykułów); *Apokryfy Starego Testamentu* (red.) (Warszawa: Vocatio 1999); *Introduction à la littérature religieuse judeo-hellenistique*, t. I-II, ed. A.-M. Denis, (współautor; Turnhout: Brepols, 2000).

Ksiądz profesor Ryszard Rubinkiewicz odszedł nieoczekiwanie, w młodym wieku, zaledwie u progu emerytury. Najważniejszym z naszego punktu widzenia osiągnięciem jego naukowego i kapłańskiego życia jest rozwój Instytutu Nauk Biblijnych, jaki dokonał się w latach, gdy nim kierował jako dyrektor. Doprowadził do powstania nowych katedr, wprowadzone zostały ogólnouniwersyteckie wykłady „Biblia w kulturze”, ukształtował się zwyczaj organizowania co roku dwóch sympozjów naukowych: wiosennego – ogólnopolskiego, i jesiennego – międzynarodowego. Została uporządkowana działalność wydawnicza Instytutu – powstały dwa nowe czasopisma naukowe: *Verbum Vitae* oraz *Analecta Biblica Lublinensia*. Dla najlepszych doktoratów i habilitacji otwarta została seria monografii *Studia Biblica Lublinensia*. Do końca swoich dni ze wszystkich sił wspierał Instytut Nauk Biblijnych w trudnym, odważnym, ale jakże potrzebnym procesie przekształcenia jego sztandarowego czasopisma *Roczniki Biblijne* w pismo o charakterze międzynarodowym, wnoszącym w świat biblistyki światowej odkrycia polskich biblistów. Kilka tygodni przed śmiercią mógł już cieszyć się pierwszym numerem *The Biblical Annals*, wydanym już przez Instytut Nauk Biblijnych KUL.

Profesor Ryszard Rubinkiewicz zostaje na zawsze w naszej pamięci jako wielkiej klasy uczony, pogodny w spojrzeniu na człowieka i życie, miłujący Boga i ludzi. Lubił w swoich refleksjach odwoływać się do Abrahama. Bez wątpienia swoją twórczą działalnością naukową wyszedł jak Abraham z dalekiego kraju i poprowadził lubelskie oraz polskie środowisko biblijne w kierunku „ziemi obiecanej” światowej biblistyki. Naszymi najlepszymi pracami naukowymi, publikowanymi w *The Biblical Annals* oraz w najlepszych wydawnictwach naukowych świata, mamy nadzieję spłacać wielki dług wdzięczności w stosunku do ludzkiej i naukowej, twórczej i miłującej ludzi odwagi Księdza Profesora Ryszarda Rubinkiewicza. Mamy nadzieję, że Profesor, który odszedł od nas w wigilię Święta Miłosierdzia Bożego i w przeddzień beatyfikacji Jana Pawła II oręduje za nami w Niebie. W naszych modlitwach pozostanie stale obecny jako Ojciec i Profesor, któremu każdy pracownik Instytutu Nauk Biblijnych KUL, i niemal każdy biblista w Polsce bardzo wiele zawdzięcza.

ks. Henryk Witczyk

Osiągnięcia sportowe studentów wydziałów zamiejscowych KUL w Stalowej Woli w roku akademickim 2010/2011

W roku akademickim 2010/2011 studenci Wydziałów Zamiejscowych: Prawa i Nauk o Gospodarce oraz Nauk o Społeczeństwie KUL w Stalowej Woli przystąpili do rywalizacji sportowej w ramach Akademickich Mistrzostw Województwa Lubelskiego. Kierownik Studium Wychowania Fizycznego i Sportu KUL w Lublinie – mgr Stanisław Lis, w roku akademickim 2010/2011 przeznaczył 16 godzin tygodniowo, na prowadzenie następujących sekcji sportowych:

- piłka nożna mężczyzn – mgr Krzysztof Ludjan
- koszykówka kobiet i mężczyzn – mgr Jerzy Gancarczyk
- siatkówka kobiet i mężczyzn – mgr Ireneusz Kryszczuk
- lekka atletyka kobiet i mężczyzn – mgr Mirosław Barszcz

Najlepsi studenci, wraz z reprezentacją Uczelni, brali udział w Akademickich Mistrzostwach Polski.

Największym sukcesem mogą pochwycić się zawodnicy startujący w Akademickich Mistrzostwach Polski w trójbój siłowym (Łódź, 7-8 maja) gdzie **Patryk Kozłowski** (WZPiNoG, prawo, IV rok) zdobył **srebrny medal** w typach Uniwersytetu, a **Andrzej Miśkiewicz** (WZPiNoG, prawo, II rok) – **medal brązowy** w tej samej klasyfikacji.

Medalem brązowym w typach Uniwersytetu mogą także pochwycić się **Łukasz Rachwał** (WZNoS, socjologia, V rok) i **Krzysztof Sidor** (WZPiNoG, ekonomia, V rok), którzy zasilili reprezentację AZS KUL na Akademickich Mistrzostwach Polski w piłce nożnej (Kraków, 10-13 maja).

Warto podkreślić też, że w reprezentacji Uczelni na rozgrywkach centralnych, już bez zdobyczy medalowej, znaleźli się:

Karol Rusiniak (WZPiNoG, prawo, I rok) – Akademickie Mistrzostwa Polski w narciarstwie alpejskim (Zakopane, 2-6 marca);

Karolina Kamykowska (WZPiNoG, prawo, II rok) – Akademickie Mistrzostwa Polski w piłce ręcznej kobiet, (Opole, 1-3 maja);

Paweł Serwoński (WZPiNoG, prawo, II rok) – Akademickie Mistrzostwa Polski w koszykówce mężczyzn (Kraków, 7-10 kwietnia);

Paweł Szabat (WZPiNoG, prawo, III rok) – Akademickie Mistrzostwa

Polski w biegach przełajowych kobiet i mężczyzn (Łódź, 1-2 kwietnia);

Dawid Nędzi (WZPiNoG, prawo, II rok), **Karol Rusiniak** (WZPiNoG, prawo, I rok), **Aneta Pitak** (WZNoS, pedagogika, II rok), **Daniel Urszula** (WZNoS, pedagogika, II rok), **Katarzyna Zawół** (WZNoS, inżynieria środowiska, I rok) – Akademickie Mistrzostwa Polski w lekkiej atletyce kobiet i mężczyzn (Poznań, 27-29 maja).

Występując pod szyldem AZS KUL Stalowa Wola, studenci rywalizowali w Akademickich Mistrzostwach Województwa Lubelskiego, startując w następujących dyscyplinach:

- Siatkówka kobiet i mężczyzn
- Koszykówka kobiet i mężczyzn
- Piłka ręczna kobiet
- Futsal mężczyzn
- Pływanie kobiet i mężczyzn
- Narciarstwo alpejskie mężczyzn
- Piłka nożna mężczyzn
- Trójbój siłowy mężczyzn
- Biegi przełajowe kobiet i mężczyzn
- Lekka atletyka kobiet i mężczyzn
- Siatkówka plażowa mężczyzn
- Street basket kobiet
- Tenis stołowy kobiet i mężczyzn
- Tenis ziemny mężczyzn

W końcowej klasyfikacji AZS KUL Stalowa Wola uplasował się na VII miejscu.

Najlepsze wyniki osiągnęły następujące sekcje sportowe:

- narciarstwo alpejskie – I miejsce indywidualnie w slalomie i w slalomie gigantów (Karol Rusiniak) – udział w Akademickich Mistrzostwach Polski w Zakopanem.
- biegi przełajowe – III miejsce w klasyfikacji drużynowej mężczyzn (Paweł Szabat, Karol Rusiniak, Vitalij

Vrubel, Dawid Nędzi, Marcin Stefanik, Dawid Romaniak)

- trójbój siłowy mężczyzn – IV miejsce w klasyfikacji drużynowej (Patryk Kozłowski, Michał Miklaszewicz, Michał Wiesner, Damian Ordon, Przemysław Górnicki)
- futsal mężczyzn – V miejsce w *Uniwersjadzie I rocznika* (Jakub Kiełbasa, Paweł Bryś, Konrad Budkowski, Sebastian Świeboda, Bartłomiej Sobota, Damian Różycki, Tomasz Kołodziej, Tomasz Kornacki)
- lekka atletyka – V miejsce w klasyfikacji drużynowej mężczyzn (Karol Rusiniak, Maciej Grabowski, Paweł Szabat, Dawid Nędzi) oraz V miejsce w klasyfikacji drużynowej kobiet (Eliza Białek, Urszula Daniel, Aneta Pitak, Katarzyna Zawół).

Oprócz rywalizacji ligowych, w styczniu 2011 r. wszyscy chętni studenci mogli uczestniczyć w zorganizowanym przez nauczycieli wychowania fizycznego i Zarząd KU AZS KUL w Stalowej Woli Noworocznym Turnieju w siatkówce, tenisie stołowym i szachach oraz w VI Spartakiadzie Studentów Lat Pierwszych.

Najlepszym tenisistą stołowym okazał się w tym turnieju student V roku prawa – Piotr Beck. W rywalizacji szachistów nie miał sobie równych Filip Pełeszczak (I rok prawa).

Największym zainteresowaniem cieszył się jednak turniej siatkówki, w którym najlepsza okazała się drużyna I rocznika w składzie: Oskar Gębka, Grzegorz Gębka, Mateusz Pawlik, Adam Gil, Paweł Bryś, Maciej Cholewa.

Stanisław Lis
Studium WF i Sportu KUL

Kalendarium

25 marca

Pracownicy Katedry Zoologii i Ekologii Bezkęgowców KUL odebrali z rąk Krzysztofa Żuka, Prezydenta Miasta Lublina nagrodę „Płatynowy Kasztan” za zaangażowanie w biologiczne metody zwalczania szrotówka kasztanowcowiacka.

Pracownicy Katedry Zoologii i Ekologii Bezkęgowców opracowali biopreparat, oparty na bazie entomopatogenicznych nicieni i bakterii, którego skuteczność testowana jest od kilku lat w Lublinie. Wyniki tych prac są bardzo obiecujące. Preparat w przeciwieństwie do środków chemicznych jest całkowicie bezpieczny dla ludzi i środowiska.

31 marca

gościem konwersatorium Instytutu Jana Pawła II KUL w tegorocznym cyklu „Od zdumienia osobą do myślenia o osobie” był prof. Adrian Reimers, Notre Dame University, US. Wygłosił on wykład pt. „Poznanie osoby”.

1 kwietnia

odbyła się Akademicka Droga Krzyżowa, której trasa przebiegała uliczkami Miasteczka Akademickiego.

Katedra Polityki Społecznej i Etyki Politycznej KUL oraz Koło Studentów Socjologii KUL pod patronatem Oddziału Lubelskiego Polskiego Towarzystwa Polityki Społecznej zorganizowali ogólnopolską konferencję naukową „Humanizacja medycyny i promocji zdrowia”.

2 kwietnia

minęło 6 lat od śmierci Jana Pawła II. Duszpasterstwo Akademickie zorganizowało czuwanie – ostatni etap duchowego przygotowania do beatyfikacji Sługi Bożego Jana Pawła II.

Koło Naukowe Studentów Filozofii Przyrody i Nauk Przyrodniczych zorganizowało XII Ogólnopolskie Międzyuczelniane Seminarium Naukowe z cyklu Poznanie Wszechświata pt. „Filozofia i Wszechświat”.

3 kwietnia

Chór KUL pod dyktando Grzegorza Pecki wystąpił z koncertem w Bazylice Drzewa Krzyża Świętego Ojców Dominikanów w Lublinie. Koncert odbył się w ramach cyklu koncertów „Wielkopostne śpiewanie”.

Instytut Jana Pawła II KUL i Towarzystwo Muzyczne im. H. Wieniawskiego zorganizowali koncert dedykowany pamięci Jana Pawła II oraz Abp. Józefa Żyćńskiego. Wystąpił znakomity czeski Kwartet Martinů wraz z młodym wybitnym pianistą Tomaszem Ritterem.

4 kwietnia

Instytut Historii Sztuki KUL, Miejska Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie oraz Lubelskie Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych zorganizowali wykład prof. Bożeny Wronikowskiej „Pamięć antycznej praktyki – dawna i współczesna mozaika jako forma artystyczna”.

Instytut Jana Pawła II KUL zaprosił do wygłoszenia wykładu, w ramach konwersatoriów w tegorocznym cyklu „Od zdumienia osobą do myślenia o osobie”, prof. Stanisława Judyckiego (Uniwersytet Gdański). Tematem spotkania był „Personalistyczny teizm i pojęcie osoby”.

4-5 kwietnia

warsztaty źródłoznawcze („Akta biskupie i konsystorskie w średniowiecznej Polsce na przykładzie diecezji poznańskiej”) i wykład gościnny z historii średniowiecznej („Świąteczna abstynencja - czyli wstrzemięźliwość i post a święto w późnośredniowiecznej Polsce”) na zaproszenie Katedry Dziejów i Kultury Europy Jagiellońskiej Instytutu Historii KUL wygłosiła prof. Izabela Skierska (Instytut Historii PAN, Warszawa/Poznań).

4-6 kwietnia

Instytutu Pedagogiki KUL zorganizował międzynarodową konferencję naukową z okazji jubileuszu 30-lecia reaktywacji Instytutu, pt. „Pedagogiczna wielowymiarowość rozwoju. Jednostka – przestrzeń społeczna – instytucja”. Konferencja została objęta honorowym patronatem przez Zenona Kard. Grochowskiego, Prefekta Kongregacji Wychowania Chrześcijańskiego i prof. Barbarę Kudrycką, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W konferencji wzięł udział abp Celestino Migliore, Nuncjusz Apostolski w Polsce.

5 kwietnia

wizytę w KUL złożył JE Ambasador USA w Polsce, Pan Lee Feinstein. Ambasador spotkał się z Rektorem KUL oraz uczestniczył w spotkaniu ze studentami na temat możliwości studiowania w USA, sposobów zdobycia funduszy na studia, niezbędnych formalnościach. Odbyło się ono pod hasłem „Students' Guide to Study in the US”.

odbyła się projekcja filmu dokumentalnego „Pójdź za mną. Testament Jana Pawła II”. Wstęp do filmu wygłosił ks. prof. Alfred Wierzbicki, Dyrektor Instytutu Jana Pawła II KUL. Po filmie odbyło się spotkanie z reżyserem – Wandą Różycką-Zborowską.

5-7 kwietnia

Koło Naukowe Studentów Psychologii KUL było gospodarzem XVIII Ogólnopolskiej Konferencji Aktualności Psychologicznych Aktualia 2011. Tegorocznym tematem była miłość.

Pracownia Literatury Polsko-Żydowskiej KUL i Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego zorganizowali Międzynarodową Konferencję Naukową pt. „Historia i Kultura Żydów w Zamościu i na Zamojszczyźnie”.

6 kwietnia

Akademicki Punkt Wolontariatu KUL zorganizował występ charytatywny z udziałem Teatru Improwizacji No potatoes, Kabaretu Tenor z Katowic oraz Urszuli Kasprzak-Wąsowskiej z zespołem. Dochód przeznaczony został dla podopiecznych APW.

odbyło się spotkanie pt. „Czy Polska zbankrutuje?”, którego gościem był dr Tomasz Sommer.

w Wojewódzkim Ośrodku Kultury w Lublinie odbyło się otwarte spotkanie dotyczące odnowy Parku Rusałka w Lublinie. Współorganizatorem spotkania był Instytut Architektury Krajobrazu KUL.

6-7 kwietnia

Instytut Historii KUL zaprosił do wygłoszenia wykładu dr. Václava Drški z Instytutu Historii Powszechnej, Uniwersytetu Karola w Pradze. Zajęcia odbyły się w ramach programu ERASMUS.

6-9 kwietnia

odbyły się LEXALIA 2011 – Dni Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji. Rozbudowany program zawierał szkolenia i warsztaty, m.in. umiejętności negocjacyjnych, uczelnianych procedur, Student vs. PIT, czy sztuki autoprezentacji; wizytę w Laboratorium Kryminalistycznym przy Komendzie Wojewódzkiej Policji w Lublinie; konferencję Obywatelstwa Unii Europejskiej – czyli wyzwania dla praktyki krajowej w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości; konkursy: z Wiedzy o Unii Europejskiej, „Gry Prawnicze”; dla zainteresowanych sportem Finał III Turnieju o Puchar Dziekana WPP-KiA KUL. Jednym z bardziej interesujących punktów były

Kalendarium

II Targi Aktywności Studenckiej. Specjalnym gościem Lexaliów był Rzecznik Praw Dziecka, Marek Michalak, wygłosił on wykład nt. „Prawa człowieka i prawa dziecka w świecie współczesnym”.

7 kwietnia

Akademicki Klub Myśli Społeczno-Politycznej „Vade Mecum” zorganizował koncert Andrzeja Kołakowskiego.

Instytut Jana Pawła II KUL, redakcja kwartalnika ETHOS zorganizowali otwarte międzynarodowe seminarium interdyscyplinarne „O radości”. Gośćmi spotkania byli prof. Adam Potkay wraz z małżonką prof. Monicą Brzezinski Potkay. Tematykę radości podejmuje najnowszy numer ETHOS-u, którego jednym z autorów jest właśnie prof. Potkay.

7-8 kwietnia

odbyła się IV Ogólnopolska Konferencja Blżej emocji zorganizowana przez Katedrę Psychologii Emocji i Motywacji oraz Towarzystwo Naukowe KUL. Tematem dyskusji panelowej był „Afekt i morale. Debata nad czynnikami osobowości”, natomiast wykład „Dwoje na huśtawce. O dynamice emocji” wygłosił prof. Dariusz Doliński, SWPS Wrocław.

8 kwietnia

Tegoroczną nagrodę główną Stowarzyszenia Wydawców Katolickich FENIKS 2011 otrzymała s. prof. Zofia Zdybicka. Nagrodę przyznano za stworzenie i rozpragowanie w świecie klasycznej szkoły filozofii religii, twórcze zaangażowanie w prace Prymasowskiej Rady Społecznej i całego Kościoła w Polsce. Ogłoszenie laureatów FENIKSA 2011 miało miejsce podczas uroczystości otwarcia XVII Targów Wydawców Katolickich na Zamku królewskim w Warszawie.

Instytut Filologii Germańskiej KUL zorganizował spotkanie z poetą z Berlina, Paulem Alfredem Kleinertem.

8-9 kwietnia

Katedra Opieki Społecznej, Paliatywnej i Hospicyjnej KUL, Lubelskie Towarzystwo Przyjaciół Chorych Hospicjum Dobrego Samarytanina oraz Forum Hospicjów Polskich zorganizowali międzynarodową konferencję pt. „W służbie nadziei – Wolontariat Hospicyjny”.

10 kwietnia

Chór KUL wystąpił w Koncercie Pamięci Ofiar Katastrofy Smoleńskiej, który miał miejsce w Kościele św. Rodziny w Lublinie.

11 kwietnia

Klub „Polonia Christiana” oraz Koło Naukowe Historyków Studentów KUL zorganizowali przedpremierowy pokaz filmu „Eugenika. W imię postępu” oraz spotkanie z jego reżyserem Grzegorzem Braunem.

na zaproszenie Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej wykład „Niekorzystna atmosfera – czy(li) spiskowa teoria recepcji Józefa Mackiewicza w Niemczech” wygłosił dr Andreas Lawaty.

11-12 kwietnia

prof. Krzysztof Kaczmarek (Instytut Historii UAM, Poznań) wygłosił wykład „Szkolnictwo dominikanów polskich w XIII-XV wieku” i przeprowadził warsztaty źródłoznawcze: „Źródła do badań nad przepogografią dominikanów poznańskich w średniowieczu i czasach nowożytnych” na zaproszenie Katedry Dziejów i Kultury Europy Jagiellońskiej.

11-14 kwietnia

w Kościele Akademickim KUL odbyła się II seria rekolekcji wielkopostnych, które poprowadził ks. Przemysław „Kawa” Kawecki.

12 kwietnia

Instytut Ekonomii Wydziału Zamiejscowego Prawa i Nauk o Gospodarce KUL w Stalowej Woli zorganizował Ogólnopolską Konferencję Naukową pt. „Miasta Polski na początku XXI wieku. Społeczeństwo – gospodarka – rozwój”.

Akademicki Klubu Myśli Społeczno-Politycznej „Vade Mecum” zorganizował spotkanie dyskusyjne pt. „Trudne relacje polsko-niemieckie na przykładzie książki Konrada Schullera „Ostatni dzień Borowa”.

13 kwietnia

w Trybunale Koronnym odbyła się uroczysta akademicka poświęcona 20-tej rocznicy reaktywowania struktur Kościoła katolickiego na Ukrainie, zorganizowana przez Centrum UCRAINICUM KUL, Instytut Badań Kościelnych (Łuck), Polski Związek Katolicko-Społeczny, Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana”. W czasie uroczystości ks. bp Marjan Trofimiak, ordynariusz diecezji łuckiej na Ukrainie, został odznaczony okolicznościowym medalem „XXX lat Polskiego Związku Katolicko-Społecznego”.

Katedra Prawa Unii Europejskiej była współorganizatorem konferencji pt. „Szanse i wyzwania Prezydencji Polski w Radzie Unii Europejskiej”.

14 kwietnia

Instytut Europy Środkowo-Wschodniej oraz Instytut Politologii KUL we współpracy z Fundacją Rozwoju KUL i Fundacją Konrada Adenauera zorganizowali konferencję naukową pt. „Francja-Niemcy-Polska wobec Europy Wschodniej”.

Komisja Badań nad Antykiem Chrześcijańskim oraz Wydział Historyczno-Filologiczny Towarzystwa Naukowego KUL zorganizowali posiedzenie naukowe, w porządku którego przewidziano referat dr Elżbiety Woźniak-Mazurkiewicz (Lublin, UMCS) nt. „Ekspozycje i kolekcje dzieł sztuki greckiej w Rzymie I wieku prz. Chr.”.

Koło Naukowe Studentów Historyków KUL oraz Katedra Historii Starożytnej zorganizowali studencką konferencję pt. „Wokół starożytności”.

odbyła się uroczystość wręczenia tytułu Doktora Honoris Causa KUL Pani Profesor Teresie Kostkiewiczowej, historykowi literatury.

„Poprzez nadanie tytułu Doktora Honoris Causa Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II pragnie wyrazić szacunek i uznanie dla wielkich osiągnięć Pani Profesor Teresy Kostkiewiczowej, wybitnej znawczyni literatury oraz nurtów estetycznych epok dawnych, a szczególnie wieku osiemnastego, zasłużonej wychowawczyni i nauczyciela wielu pokoleń badaczy, znakomitej organizatorki badań polonistycznych, uczoney, której dzieło i życie wyrastają z dziedzictwa chrześcijańskiej Europy i służą jej pomnażaniu.” (z Uchwały Senatu KUL)

15-16 kwietnia

odbyły się I Lubelskie Dni Osób Niewidomych i Słabowidzących, zorganizowane przez Sekcję Tyflodydaktyczną Koła Naukowego Studentów Anglistyki i prof. Bogusławą Marka pełnomocnika Rektora KUL ds. studentów niepełnosprawnych.

16-17 maja

Dr Piotr Węcowski (Instytut Historyczny UW, Warszawa) przeprowadził warsztaty źródłoznawcze: „Króla Jagiełły wizja bitwy grunwaldzkiej w świetle korespondencji” oraz wygłosił wykład „Początki Polski w tradycji historycznej późnego średniowiecza” na zaproszenie Katedry Dziejów i Kultury Europy Jagiellońskiej Instytutu Historii KUL.

16-17 kwietnia

Koło PTTK nr 1 przy KUL „KUL-turysta” zorganizowało 41. Studencki Rajd ROZTOCZE WIOSNĄ 2011.

kwiecień

studenci i pracownicy etnologii na Wydziale Zamiejscowym Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL w Tomaszowie Lubelskim zorganizowali wystawę pt. „Symbolika Wielkanocy”.

18 kwietnia

Instytut Historii Sztuki KUL, Miejska Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie oraz Lubelskie Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych zorganizowali wykład dr Elżbiety Błotnickiej-Mazur pt. „Rzeźbiarskie figury Adama Myjaka”.

18-19 kwietnia

Stalowowlskie Koło Naukowe Studentów Prawa Viribus Unitis było gospodarzem międzynarodowej studencko-doktoranckiej konferencji naukowej pt. „Współczesne problemy wymiaru sprawiedliwości”. W konferencji uczestniczyli przedstawiciele nauk i zawodów prawnych, doktoranci, studenci z Polski, Ukrainy i USA.

18-20 kwietnia

pracownicy Instytutu Filologii Polskiej KUL udzielali konsultacji drogą elektroniczną w ramach Polonistycznego Repetytorium Przedmaturalnego 2011. Druga edycja tej akcji odbyła się w dniach 7-12 maja.

28 kwietnia – 3 maja

odbyła się pielgrzymka społeczności KUL na beatyfikację Sługi Bożego Jana Pawła II. W skład oficjalnej delegacji, na czele z Rektorem KUL ks. Stanisławem Wilkiem i prorektorami – ks. Stanisławem Ziębą i ks. Sławomirem Nowosadem, weszli przedstawiciele władz diecezjalnych, pracowników naukowych i administracyjnych. Wspólne uczestnictwo w uroczystościach beatyfikacyjnych było szczególnym wyrazem dziękczynienia za dar Osoby Jana Pawła II – naszego Profesora.

1 maja

w Niedzielę Miłosierdzia Bożego odbyła się beatyfikacja Jana Pawła II. Uroczystości przewodniczył papież Benedykt XVI.

4-5 maja

Katedra Języków Romańskich KUL zorganizowała interdyscyplinarne sympozjum naukowe pt. „Terminy i relacje a problem przekładu”. Celem konferencji była wymiana doświadczeń w tłumaczeniach tekstów specjalizacyjnych z dziedziny medycyny, prawa, prawa kanonicznego i teologii.

5 maja

Koło Naukowe Historyków Wojskowości KUL zorganizowało konferencję naukową pt. „Wojenne historie Lubelszczyzny”.

6 maja

na zaproszenie Katedry Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego wykład otwarty pt. „Zasady dopuszczania do użytku podręczników szkolnych. Stan prawny - nowe wyzwania - propozycje zmian” wygłosił prof. Dariusz Rotta (Uniwersytet Śląski).

Katedra Metafizyki KUL oraz Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu zorganizowali spotkanie poświęcone Osobie i Dziełu Ojca Profesora Mieczysława A. Krąpca. Okazją do spotkania była trzecia rocznica śmierci Ojca Profesora, głównego twórcy Lubelskiej Szkoły Filozoficznej.

5 maja

o. prof. Bronisław Wenanty Zubert OFM, pracownik naukowy Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL, został doktorem honoris causa Katolickiego Uniwersytetu Péter Pázmány w Budapeszcie.

Bronisław Zubert urodził się w 28 kwietnia 1935 r. w Katowicach-Ochojcu. 20 sierpnia 1952 r. wstąpił do nowicjatu zakonu oo. Franciszkanów Prowincji Wniebowzięcia NMP w Polsce i przyjął imię Wenanty. W latach 1953-55 odbył w Wyższym Seminarium Duchownym oo. Franciszkanów w Opolu studia filozoficzne, a w latach 1955-1959 w Wyższym Seminarium Duchownym oo. Franciszkanów w Katowicach-Panewnikach studia teologiczne. 14 sierpnia 1958 r. przyjął święcenia kapłańskie.

W roku 1959 rozpoczął studia kanonistyczne na Wydziale Prawa Kanonicznego KUL, które ukończył w 1962 uzyskując stopień magistra i licencjata prawa kanonicznego na podstawie pracy *Przeszkoda wieku do małżeństwa w prawie żydowskim, rzymskim i germańskim*. 1 października 1963 r. podjął pracę na KUL jako asystent. Tytuł doktora prawa kanonicznego uzyskał 13 grudnia 1967 r. na podstawie rozprawy *Małżeńska przeszkoda wieku w prawodawstwie Kościoła Zachodniego do Soboru Trydenckiego*. W 1981 r. habilitował się na podstawie pracy *Wiedza konieczna o heteroseksualności i trwałości małżeństwa w nauce prawa kanonicznego i jurysprudencji (1517-1917)*. Studium historyczno-prawne. 14 października 1983 r. został powołany na stanowisko docenta na Wydziale Prawa Kanonicznego i Nauk Prawnych. Prowadził zajęcia dydaktyczne z zakresu prawa zakonnego oraz od 1984 r. z prawa sakramentów. W 1992 r. uzyskał tytuł profesora i został powołany na stanowisko profesora nadzwyczajnego prawa kanonicznego, a w 1996 r. został mianowany profesorem zwyczajnym. Kilkakrotnie był stypendystą Fundacji Aleksandra Humboldta w Instytucie Prawa Kanonicznego

9 maja

Instytut Historii Sztuki KUL, Lubelskie Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych oraz Miejska Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie zorganizowali wykład dr hab. Doroty Kudelskiej pt. „Obrazy i figury - nowożytny wędrowki Demeter i Persefony”.

Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, Katedra Kultury Medialnej oraz Koło Naukowe Studentów Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej zorganizowali studenckie spotkania komunikacji: „Kompetencje medialne w społeczeństwie informacyjnym”.

9-19 maja

Katedra Metodologii Nauk KUL zorganizowała Wykłady im. Ks. Stanisława Kamińskiego, tegoroczną, dziesiątą już edycję, prowadziła światowej sławy filozof, prof. Linda Zagzebski z University of Oklahoma/USA.

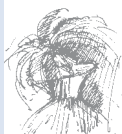
10 maja

wykłady, wielki quiz o Niderlandach i pokaz filmowy przygotowali pracownicy i studenci filologii niderlandzkiej KUL, organizatorzy „Dnia Niderlandzkiego” – Dag van het Nederlands. Badania nad językiem niderlandzkim mają na KUL długą tradycję – w 1977 roku we współpracy z Katolickim Uniwersytem w Leuven

w Monachium (1970-72, 1983, 1996). W 1991 r. był także na stypendium w Katolickim Uniwersytecie w Nijmegen (Holandia).

Od 1978 r. wykłada prawo kanoniczne w Wyższym Seminarium Duchownym oo. Franciszkanów w Katowicach-Panewnikach. Wykładał również w Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym w Katowicach, na Wydziale Teologii Uniwersytetu Opolskiego. W latach 1996-1998 prowadził wykłady z zakresu prawa zakonnego i sakramentalnego w Spiskiej Kapitule na Słowacji, a w latach 1998-2000 w Velehradzie w Czechach, w ramach licencjackiego studium prawa kanonicznego.

Ojciec Profesor należy do kilku towarzystw naukowych w kraju i za granicą. Jest członkiem Towarzystwa Naukowego KUL, Towarzystwa Kanonistów Polskich, Societas Humboldtiana Polonorum z siedzibą w Poznaniu, Consotatio Internationalis pro Studio Iuris Canonici Promovendo (Rzym) oraz Iuris Medii Aevi Consotatio (Waszyngton-Monachium). W 2001 r. został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. W 2005 r. Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Kalendarium

(Belgia) i Katolickim Uniwersytetem w Nijmegen (Holandia) powstał Ośrodek Kultury Niderlandzkiej, 4 lata temu przekształcony w Katedrę Literatury i Języka Ni-

Katedra Nauk Pomocniczych Historii KUL wspólnie z Kołem Naukowym Studentów Historii zorganizowali konferencję naukową oraz projekcję filmu „Stalag 319. Nieznana historia niemieckiego obozu II wojny światowej” z udziałem reżysera.

10-12 maja

odbyła się konferencja pt. „Dekada harmonizacji w prawie ochrony środowiska. Wdrażanie i stosowanie unijnego prawa ochrony środowiska w Polsce” zorganizowana przez Katedrę Prawa Zarządzania Środowiskiem WPPKiA.

11 maja

Akademicki Klub Myśli Społeczno-Politycznej „Vade Mecum” zorganizował spotkanie z Leszkiem Żebrowskim pt. „Narodowe Siły Zbrojne w propagandzie PRL”.

Instytut Teologii Pastoralnej i Katechetyki KUL z okazji 40 lat Specjalizacji Duszpasterstwa Rodzin zorganizował symposium pt. „Duszpasterstwo rodzin w służbie małżeństwu i rodzinie”.

11-12 maja

Instytut Pedagogiki KUL zorganizował ogólnopolską konferencję pt. „Rola nauki i służb probacyjnych w resocjalizacji sprawców przestępstw”. Konferencja odbywała się pod Patronatem Ministra Sprawiedliwości Krzysztofa Kwiatkowskiego, Rektora KUL ks. prof. Stanisława Wilka i Rektora Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie prof. Brunona Hołysta.

odbyła się konferencja naukowa „Alternatywność i pluralizm współczesności a uniwersalizm chrześcijański” zorganizowana przez Katedrę Teorii Religii i Alternatywnych Ruchów Religijnych KUL.

12 maja

Paweł Adamiec z Instytutu Architektury Krajobrazu KUL, fotografik, stylista został laureatem Lubelskiego Wyróżnienia Kulturalnego „Żurawie 2011”, w kategorii „Obraz”. Żurawie to pomysł „Studni akademickiej”, programu studenckiego w Radiu Lublin.

W tym roku mija 70. rocznica męczeńskiej śmierci Świętego Maksymiliana Kolbego. Senat RP, uchwałą z dnia 21 października 2010 r., ogłosił rok 2011 Rokiem Świętego Maksymiliana Marii Kolbego. W ramach Roku Kolbiańskiego Instytut Teologii Duchowości KUL przypomniał i przybliżył postać tego świętego podczas ogólnopolskiego sympozjum „Święty Maksymilian nie (roz)poznany”.

z okazji beatyfikacji Jana Pawła II i rocznicy Grup Modlitwy Ojca Pio w Lublinie Instytut Teologii Moralnej KUL, Grupy Modlitwy Ojca Pio i Harcerskie Akademickie Koło Żywioty zorganizowali symposium naukowo-duszpasterskie „Nauczyciele modlitwy – Bł. Jan Paweł II i św. Ojciec Pio”.

Instytut Historii Kościoła zorganizował spotkanie z prof. Raimo Pullatem z Estonii, doktorem honoris causa KUL.

12-31 maja

Samorząd Studentów Wydziału Teologii KUL był współorganizatorem projektu: Szkolenia i warsztaty artystyczne oraz psychologiczno-pedagogiczne „Wyzwolenie przez sztukę”.

13 maja

odbyło się sympozjum z cyklu „Nieprzemijająca Nowość Chrześcijaństwa” *Gilson i Religia*, zorganizowane przez Ośrodek Wyższej Kultury Religijnej KUL, Katedrę Filozofii Kultury KUL oraz Międzynarodowe Stowarzyszenie Étienne’a Gilsona.

13-15 maja

Koło Starożytnicze Studentów KUL zorganizowało VII Studencką Konferencję Starożytną, pod hasłem prawda i kłamstwo w starożytności.

14 maja

Na KUL odbyło się X Międzynarodowe Sympozjum z cyklu Przyszłość Cywilizacji Zachodu, tym razem na temat: „Emigracja i cywilizacja”. Sympozjum współorganizowała Katedra Filozofii Kultury KUL.

14-15 maja

podczas sympozjum poświęconego Osobie i dziełu Błogosławionego Jana Pawła II, zorganizowanego przez Studium Filozoficzno-Etyczne w Paryżu im. Jana Pawła II, Instytut Filozofii Klasycznej, Polską Misję Katolicką we Francji oraz Katedrę Filozofii Boga KUL,

Statuetką Myśliciela – Philosophia Perennis, za zasługi dla rozwoju i propagowania filozofii klasycznej, uhonorowana została Siostra Profesor Zofia Józefa Zdybicka. 15 maja w Polskim Kościele w Paryżu ks. inf. Stanisław Jeż, Rektor PMK we Francji, odznaczył Siostrę Profesor Medalem 175-lecia Misji Katolickiej we Francji – za zasługi dla rozwoju Misji. Przy tej okazji zorganizowano stoisko z książkami i wystawę prac, ilustrującą dorobek naukowy Siostry Profesor.

16 maja

Katedra Hermeneutyki i Krytyki Muzycznej Instytutu Muzykologii KUL zorganizowała sesję naukową pt. „Muzyka polska XX i XXI wieku”.

na zaproszenie Katedry Historii i Kultury Krajów Języka Hiszpańskiego, Koła Naukowego Historyków Studentów KUL, Koła Hiszpańsko-Polskiego KUL oraz Pro Iberia wykład gościnny „Opus Dei. Historia i współczesność” wygłosił ks. Rafael Arias Villalta.

Katedra Metodologii Nauk zorganizowała otwarte seminarium pt. „Moral Authority”, które prowadziła Prof. Linda Zagzebski (University of Oklahoma, USA).

16-18 maja

odbyła się konferencja naukowa pt. „Nie daj się złapać w sieć!” Prelegenci przedstawili zarówno zagrożenia wynikające z korzystania z Internetu, jak i sposoby zapewnienia sobie bezpieczeństwa w sieci, a także prawne regulacje normujące zachowania w sieci oraz granice wolności słowa w Internecie. Organizatorem konferencji było Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Lublin.

16-20 maja

odbył się Tydzień kultury studenckiej Kulturalia, m.in. koncerty, wystawy, konkursy, wykłady, przegląd teatrów, open stage. Koordynatorem działań Kulturalio- wych jest Zarząd Uczelnianego Samorządu Studentów KUL.

17 maja

odbył się Wielki Jubileusz z okazji 10-lecia „Teatru ITP” – okolicznościowy koncert oraz fragmenty spektakli: „Opowieści papieskie”, „Peer Gynt”, „Prorock” i „Nowy Raj utracony”, a także muzyczno-taneczna zapowiedź kolejnej premiery.

Katedra Cywilizacji Bliskiego Wschodu WZNPIE w Tomaszowie Lubelskim i Fundacja „Pamięć-Tożsamość-Rozwój” im ks. Józefa Homerskiego oraz Anny i Jerzego Szwarców zorganizowali pierwszą z cyklu trzech międzynarodowych konferencji pt. „Rozumieć słowo. Interpretacja – nadużycie – manipulacja”.

Instytut Historii KUL, Samorząd Studentów WNH oraz Drużyna Wojów „Arkona” na dziedzińcu Gmachu Głównego KUL zorganizowali warsztato-konferencję pt. „Życie wikingów”.

odbyła się promocja książki dr Elżbiety Błotnickiej-Mazur „Między profesją i pasją. Życie i twórczość Bohdana Kelles-Krauzyego”.

17-18 maja

Koło Naukowe Anglistów KUL oraz USS KUL już po raz dziewiąty zorganizowali Celtic Days. Oprócz sesji naukowej odbyły się dwa koncerty walijskiego zespołu „Mirror Field”.

18 maja

Instytut Jana Pawła II KUL zorganizował dziękczynne świętowanie 91. rocznicy urodzin Papieża-Polaka z udziałem Nuncjusza Apostolskiego w Polsce abp. Celestino Migliore.

w Archikatedrze Lubelskiej została odprawiona msza św. dziękczynna za beatyfikację Ojca Świętego Jana Pawła II, której przewodniczył abp Celestino Migliore, Nuncjusz Apostolski w Polsce. Oprawę muzyczną zapewnił Chór KUL oraz Orkiestra Teatru Muzycznego w Lublinie.

18-20 maja

Ośrodek Badań nad Twórczością C. Norwida KUL zorganizował jedenaste sympozjum poświęcone Norwidowi: „Colloquia Norwidiana”.

19 maja

na Wydziale Zamiejscowym Prawa i Nauk o Gospodarce w Stalowej Woli odbyła się konferencja naukowa pt. „Prawo w Europie średniowiecznej i nowożytnej”.

Instytut Historii Sztuki KUL obchodził Jubileusz 65-lecia działalności naukowej i dydaktycznej. W programie była sesja wspomnieniowa, wystawa *Porta Fidei – Credo...* (Książd Profesor Ryszard Knapieński, fotografie Drzwi Płockich w Nowogrodzie Wielkim w Rosji), pokaz etiudy filmowej „OlimpiHS”, wystawa fotografii poświęcona dzieciom instytutu oraz wystawa książek pracowników instytutu.

odbyła się Ogólnopolska Konferencja Młodych Naukowców pod hasłem „Przestrzeń kulturowa Słowian”.

Komisja Badań nad Antykiem Chrześcijańskim oraz Wydział Historyczno-Filologiczny Towarzystwa Naukowego KUL zorganizowali posiedzenie naukowe w porządku którego przewidziano referat ks. prof. Augustyna Eckmanna (KUL) nt. „Teoria sztuki w nauce św. Augustyna”.

Katedra Kultury i Sztuki KUL oraz Koło Naukowe Kulturoznawstwa zorganizowali spotkanie pt. „Skarby Orientu wg dr. Macieja St. Zięby”.

19-21 maja

odbyła się sesja naukowa pt. „Religia i nauka” zorganizowana przez Kolegium Międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych.

21 maja

AZS KUL był gospodarzem Akademickiego Pucharu Polski w Karate Shorin-Ryu.

23 maja

odbyło się sympozjum pt. „Polityka rodzinna w Unii Europejskiej” zorganizowane przez Katedrę Życia Społecznego Rodziny Instytutu Nauk o Rodzinie KUL.

prof. Hanna Zaremska (Instytut Historii PAN) wygłosiła wykład gościnny (Jak pisałam historię Żydów w Polsce średniowiecznej?), połączony z promocją książki autorki „Żydzi w średniowiecznej Polsce. Gmina krakowska”.

Fundacja Rozwoju KUL zorganizowała forum „Polska-Niemcy. Przemiany polityczne i rozliczenie z komunizmem”.

23 i 27 maja

odbył się cykl wykładów z zakresu Arbitration, które poprowadził amerykański adwokat prof. Charles F.X. Szymanski (J.D.).

24 maja

Katedra Dydaktyki Muzycznej zorganizowała Koncert Muzyki Saksofonowej.

odbyło się kolejne spotkanie w ramach Konwersatorium Myśli Karola Wojtyły – Jana Pawła II. Gościem był prof. Juan Manuel Burgos (Madryt), przewodniczący Stowarzyszenia Personalistów Hiszpańskich. Temat spotkania: „Metoda Karola Wojtyły: między fenomenologią, personalizmem i metafizyką”.

25 maja

odbyła się prezentacja książki „Dylematy dramatu i teatru u progu XXI wieku” zorganizowana przez Katedrę Dramatu i Teatru Instytutu Filologii Polskiej KUL. W spotkaniu wzięli udział autorzy i redaktorzy książki, prezentując najnowsze kierunki sztuki teatru w Polsce i na świecie.

Instytut Filologii Klasycznej KUL zaprosił do wygłoszenia wykładu pt. „Ewolucja i perspektywy badań nad magią miłosną w starożytności grecko-rzymskiej” dr. Andrzeja Wypustka (Uniwersytet Wrocławski).

odbyły się warsztaty studentów architektury krajobrazu KUL „Mikrodziałania artystyczne w przestrzeni miasta”. Na Starym Mieście studenci, pod opieką wykładowców architektury krajobrazu, wykonywali proste i nietrwałe działania artystyczne (instalacje, street art, land art) polegające na czasowej ingerencji w wybrane miejsce.

Koło Lubelskie Polskiego Towarzystwa Filologicznego zorganizowało spotkanie połączone z referatem mgr Anny Kołtunowskiej pt. „Topika egzordialna w przedmowie do „Listów” Kasjodora”.

odbyło się sympozjum „Stefan Kardynał Wyszyński – Pasterz Kościoła i Ojciec Narodu”. Gośćmi sympozjum byli m.in. Prymas Polski abp Józef Kowalczyk, Prymas senior Józef kard. Glemp, Prymas senior abp Henryk Muszyński, bp prof. Jan Dziuba, ks. prof. Henryk Skorowski, prof. Jan Żaryn. Sympozjum towarzyszył program słowno-muzyczny przygotowany przez szkoły ze Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, inscenizacja teatralna „Czas ulecić miłość” w wykonaniu uczniów Szkoły Podstawowej i Gimnazjum im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Wilczopolu oraz wystawa poświęcona Prymasowi Polski, Stefanowi

Kardynałowi Wyszyńskiemu: „Umiłowane Dzieci Boże, Dzieci Moje!”. Organizatorami sympozjum byli Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II i Instytut Prymasa Wyszyńskiego.

26 maja

Instytut Historii KUL oraz Towarzystwo Naukowe KUL zorganizowali promocję książki „Vir honestus ac bonus. Stanisław Litak 1932-2010”, połączoną ze spotkaniem poświęconym śp. Profesorowi Stanisławowi Litakowi, historykowi Kościoła, szkolnictwa i wychowania.

na KUL odbyło się międzynarodowe sympozjum „The Disease of the Soul: Melancholia, Unhappy Consciousness, Depression” zorganizowane przez Katedrę Teorii i Antropologii Kultury KUL i International Institute for Hermeneutics (Toronto, Canada).

26 i 30 maja

Instytut Historii Sztuki KUL, Lubelskie Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych oraz Miejska Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie zorganizowali wykład prof. Lechosława Lameńskiego pt. „Współczesność religii w rzeźbie polskiej XX wieku. Jerzy Jarnuszkievicz jako propagator metalu”.

28 maja

odbył się piknik – „Wiosenne porządki w Parku Rusałka”, którego współorganizatorem był Instytut Architektury Krajobrazu KUL. Celem inicjatywy jest opracowanie społecznej koncepcji zagospodarowania parku.

29 maja

Chór KUL wystąpił w kościele p.w. św. Franciszka Ksawerego w Krasnymstawie w ramach XX Jubile-

uszowego Koncertu „Gloria Vitae” w hołdzie Bł. Janowi Pawłowi II.

30 maja

odbyła się konferencja naukowa pt. „Etos służby publicznej”, poświęcona zagadnieniom dotyczącym służby publicznej i racjonalności oraz roztropności działania urzędników. Konferencję zorganizował Instytut Prawa Wydziału Zamiejscowego Prawa i Nauk o Gospodarce KUL w Stalowej Woli przy współpracy z Samorządem Studenckim oraz Stalowowolskim Kołem Naukowym Prawników.

30-31 maja

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II oraz Instytut Sądecko-Lubelski zorganizowali V Interdyscyplinarne Sądeckie Dysputy Naukowe pt. „Organizacje międzynarodowe we współczesnej polityce. Mit czy rzeczywistość?”.

31 maja

Instytut Jana Pawła II był gospodarzem Konwersatorium Myśli Karola Wojtyły - Jana Pawła II pt. „Osoba a nieskończoność”. Wykład wygłosił prof. John F. Crosby z Franciscan University of Steubenville (Ohio, USA).

odbyła się konferencja pt. „W kręgu mistyki” organizowana przez Koło Naukowe Studentów Kulturoznawstwa.

Instytut Jana Pawła II KUL opublikował trzecią już książkę w serii „Papieża Wojtyły Posługa Myślenia”. Jest to zbiór tekstów ks. prof. Alfreda M. Wierzbickiego, opatrzonego tytułem „Polska Jana Pawła II”, a zdedykowany pamięci ks. Tadeusza Stycznia i abpa Józefa Życińskiego. „Polska Jana Pawła II” to zbiór esejów próbujących wydobyć sens doświadczenia, które Jan Paweł II określił jako doświadczenie społeczeństwa teologicznego, zdolnego do tworzenia kultury w świetle prawdy o obecności Jezusa Chrystusa w dziejach narodu. Aby pełniej zrozumieć papieskie przesłanie do Polaków, autor odwołuje się do filozoficznych dociekań Karola Wojtyły dotyczących osoby ludzkiej oraz podejmuje próbę interpretacji jego twórczości poetyckiej. Pokazuje, że wątki personalistyczne, chrześcijańskie i patriotyczne w myśli Karola Wojtyły – Jana Pawła II uzyskały niepołączalną syntezę.

30 kwietnia 2011 r. zmarł **Ksiądz Profesor Ryszard Rubinkiewicz**, salezjanin, profesor zwyczajny Katedry Porównawczej Historii Religii w Instytucie Kulturoznawstwa, wybitny biblista, znawca kultury żydowskiej, promotor dialogu między chrześcijaństwem i judaizmem.

Ks. prof. Ryszard Rubinkiewicz kierował Instytutem Nauk Biblijnych KUL (1988-2008) i był przewodniczącym Sekcji Biblistów Polskich (1993-2003), przyczyniając się do jej przekształcenia w Stowarzyszenie Biblistów Polskich. W latach 1997-2008 był członkiem Papieskiej Komisji Biblijnej. Kierował również Towarzystwem Naukowym KUL jako jego sekretarz generalny (1981-1986). Brał udział w pracach Komisji Episkopatu Polski ds. Dialogu z Judaizmem, Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów (1994-1997) oraz Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego jako członek prezydium (1999-2002). Ks. prof. Ryszard Rubinkiewicz jest autorem ok. dwustu prac naukowych, w tym wielu książek, często opublikowanych w językach kongresowych. Owocem jego długoletniej pracy naukowej jest m.in. wypromowanie 7 doktorów oraz kierowanie 24 pracami magisterskimi i magistersko-licencjackimi. Uczestniczył w różnego stopnia przewodach naukowych, przygotowując m.in. recenzje rozpraw doktorskich (35), habilitacyjnych (12) oraz dorobku do tytułu naukowego profesora (6).

Uznając wybitny wkład Księdza Profesora w rozwój polskiej nauki Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej w roku 2004 odznaczył Ks. Prof. Ryszarda Rubinkiewicza Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Uroczystości pogrzebowe odbyły się 6 maja – msza św. żałobna w kościele Matki Bożej Wspomożenia Wiernych na Kalinowszczyźnie, złożenie grobu na cmentarzu przy ul. Unickiej.

Profesor Teresa Kostkiewiczowa

doktor honoris causa KUL

14 kwietnia 2011 roku

PROFESOR TERESA K
DOKTOR HONORI

Papież Benedykt XVI
błogosławi pielgrzymów
zebranych na Placu Świętego Piotra
1 maja 2011 roku